

ÅRSBERETNING 2009

Finansieringsselskapenes Forening

Leder har ordet

2009 ble et resultatmessig meget godt år for medlemsselskapenet, men det ble også året hvor vi for alvor fikk erfare virkningene av finanskrisen med dempet investeringslyst, negativ utlånsvekst og stigende mislighold og tap på utlån.

Etter en rekke år med jevn vekst fikk medlemsselskapene mot slutten av 2008 merke virkningen av finanskrisen på alvor, og den negative utviklingen forsterket seg inn i 2009. Dempet investeringsvilje i næringslivet, og spesielt innen enkelte sektorer, ga betydelig fall i nysalg av investeringskreditter frem mot sommeren. Flere av medlemsselskapene valgte å nedjusterte sine budsjetter. Norge var likevel mindre berørt av krisen enn våre naboland og resten av Europa.

Utover høsten så vi en utvikling i retning av økende aktivitet, optimisme og investeringslyst. Store deler av privatmarkedet hadde så langt i liten grad vært direkte berørt av finanskrisen, men markedet var avventende til tross for betydelig rentenedgang i første halvår.

God bruktbilomsetning og økende etterspørsel etter bilfinansiering så vel som forbrukslån og jevnt høyt bruk av betalings- og kredittkort ga medlemsselskapene forventninger om et relativt godt år for privatsiden.

Bedriftenes investeringer i nye driftsmidler hadde imidlertid i større grad blitt satt på vent allerede i starten på året, og høstens gryende optimisme i privatmarkedet smittet ikke vesentlig over på bedriftslederne. Næringer som eksportrettet industri, transport, bygg og anlegg opplevde fortsatt virkningene av finanskrisen nasjonalt og internasjonalt.

Etter et historisk godt fjorår for nye leasinginvesteringer ble det derfor ikke overraskende et kraftig fall i nye leasinginvesteringer året sett under ett. Medlemsselskapene opplevde betydelig økning i mislighold og tap, men hadde styrkede rentemarginer helt siden starten av året. Dette medførte total sett positive resultater for medlemsselskapene.

Samlet sett ble 2009 et meget godt år i en krevende tid, og medlemsselskapene står godt rustet til å styrke sin posisjon som finansieringskilde og bidra til at bedrifter og husholdninger får dekket sine finansieringsbehov.

Finansieringsselskapenes Forening skal gjøre sitt for å bidra til å legge forholdene best mulig til rette for at medlemsselskapene skal kunne utvikle sin virksomhet i et skiftende marked. Det innebærer blant annet å fortsette arbeidet med å sikre gode rammebetingelser for medlemsselskapene og følge utviklingen i det europeiske finansmarkedet på nært hold.

Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til videre utvikling, omfang og varighet av finanskrisen og påvirkningen på norsk økonomi og våre medlemsselskapers virksomhet. 2010 blir uansett et spennende år hvor medlemsselskapene nok et år blir satt på prøve i forhold til å drive lønnsom og god forretning i et krevende marked.

Vi vil takke medlemsselskapene for et godt gjennomført arbeidsår, i visshet om at de står godt rustet til å fortsette å høste av mulighetene det nye året vil bringe.

Anne-Lise Løfsgaard

Adm. direktør

FINFO

Finansieringsselskapenes Forening skal være en naturlig interesseorganisasjon for alle finansieringsselskaper, banker og andre selskaper som driver med slik virksomhet i Norge. Gjennom høy kompetanse og markedskunnskap skal foreningen overfor omverdenen fremstå som en representant for bransjen, mens foreningen innad skal formidle kunnskap og bidra til en felles bransjekultur med sunn konkurranse selskapene i mellom.

Hovedtrekk

Hovedpunkter 2009

- Resultatmessig meget godt år for finansieringsselskapene
- Styrket rentemargin kompenserte for økt mislighold og stigende tap
- Dempet investeringslyst ga markert fall i salg av finansieringstjenester til næringslivet
- Privatmarkedet opprettholdt etterspørselen og sikret finansieringsvolumer på nivå med fjoråret
- Samlet forvaltningskapital på nivå med fjoråret.

Tall i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	2005	2006	2007	2008	2009
Rentenetto ¹⁾	3,6%	3,5%	3,5%	3,8%	4,9%
Driftsresultat før tap ¹⁾	2,1%	2,2%	2,6%	2,9%	4,0%
Tap ¹⁾	0,3%	0,4%	0,8%	0,9%	1,2%
Resultat av ordinær drift før skatt ¹⁾	1,7%	1,7%	1,7%	1,9%	3,0%
Tall i mrd kroner	2005	2006	2007	2008	2009
Resultat av ordinær drift før skatt ¹⁾	1 893	2 330	2 611	3 652	5 531
Medlemsselskapenes samlede forvaltningskapital pr 31.12 ¹⁾	117,3	141,0	162,4	200,0	201,8
Nye leasinginvesteringer totalt	28,3	31,8	36,7	38,2	29,5
Nye leasinginvesteringer personbiler	5,8	6,8	7,0	7,0	6,5
Nye investeringer - andre utlån (billån og øvrig utlån)	22,2	26,9	32,3	30,0	27,9
Factoringomsetning inkl. bloc-factoring	76,8	94,3	133,6	147,2	126,8
Factoringutlån	4,7	7,6	8,4	7,8	5,6
Kredittkort, total omsetning (internasjonale og innenlandske) ²⁾	27,4	34,4	41,2	53,7	57,9
Betalingskort, total omsetning (internasjonale)	21,4	24,3	34,0	37,7	36,5
Kortbaserte utlån og blancokreditter, utestående lånevolum ²⁾	27,1	27,6	32,1	38,9	32,7

¹⁾ Foreløpige tall for 2009. ²⁾ Ett selskap har ikke rapportert tall for 2009. Dette er tatt hensyn til i årsrapportens tekster.

Kilde: Finansieringsselskapenes Forening

Virksomhetsområdene

Leasing:

- Markert fall i leasingfinansiering av nye driftsmidler etter historisk godt fjorår.
- Nedgang også for leasingporteføljen, men fortsatt godt over 2007-nivå.
- Sterk posisjon som finansieringsløsning for næringslivet
- Industrielt utstyr, maskiner og transport dominerer fortsatt som leasingobjekter
- Tilfredsstillende inntjening, men høyere tap
- Redusert ordresreserve inn i 2010 sammenlignet med et normalår

Bilfinansiering:

- Leasingfinansiering av personbiler falt mindre enn reduksjonen i nybilsalget
- Betydelig fall i leasing av transportmidler til sektorer som har blitt hardt rammet av finanskrisen
- Høy bruktbilomsetning bidro til vekst i nye billån til privatpersoner
- Medlemsselskapene fortsatt dominerende finansieringskilde i bilmarkedet

Factoring:

- Dempet omsetning og utlån, og på lavere nivå enn forventet
- Fakturamengde på nivå med de to foregående årene
- Nettbaserte factoringløsninger øker produktets attraktivitet blant bedriftene
- Oppmerksomhet om factoring som aktiv del av bedriftens finansstrategi

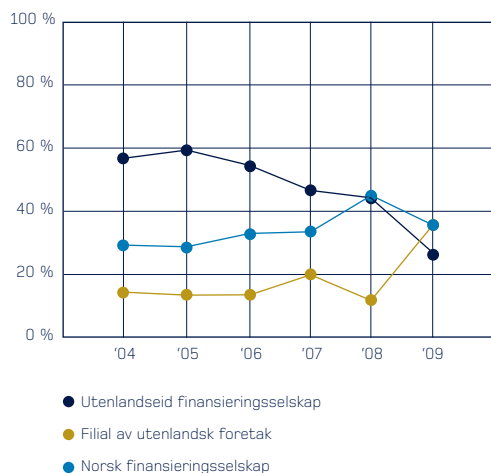
Kreditt- og betalingskort:

- Reduksjon i antall internasjonale betalings- og kredittkort, men fortsatt omsetningsvekst
- Den kortbaserte utlånsveksten fortsatte i 2009
- Økende misligholdsandel og høyere tap
- Internasjonale kort brukes hyppigere
- Internasjonale kreditt- og betalingskort attraktive som betalingsmiddel og finansieringskilde

Året i korte trekk

Januar	Ekstraordinære startavskrivninger innført for saldogruppe d
Mars	Innsyn i ansattes e-post ved ny forskrift
April	Ny hvitvaskingslov innført 15.4.
Mai	Erik Kongelf valg til styreformann
Juni	Ny lov om markedsføring
Juli	Ny lov om merverdiavgift vedtatt 19.6.
September	Inkassosatsene redusert for forbrukere
Oktober	Hjemme PC-ordningen opphører Slitasjeguide for lastebiler ferdigstilles
November	Finansdepartementet avklarer at det ikke er mva på provisjoner ved formidling av lån Finansavtaleloven endres som følge av betalings-tjenestedirektivet.

Medlemsselskapenes utlånsvolum (andel fordelt på gruppe)

Kort om Finfo

FINFO (Finansieringsselskapenes Forening) er en bransjeforening for finansieringsselskaper som driver virksomhet i Norge. Medlemmer kan være finansieringsselskaper eller andre finansinstitusjoner med konseksjon i Norge som driver virksomhet innenfor områdene leasing, faktoring, lån mot salgspant, kredittkort, betalingskort, faktureringskort og annen forbrukerfinansiering.

Foreningen har også anledning til å oppta filialer etablert i Norge av utenlandske finansieringsselskaper eller andre finansinstitusjoner som driver virksomhet innenfor disse områdene. Det er en forutsetning for medlemskap at virksomheten står under tilsyn av Finanstilsynet eller

tilsvarende myndighet i utlandet, og er underlagt krav til egenkapital og regnskapsoffentlighet.

Foreningen dekker ca. 90 % av markedet og hadde ved utgangen av året 40 medlemmer – 26 norskregistrerte foretak og 14 filialer av utenlandske kredittinstitusjoner. Foreningen ivaretar medlemmenes interesser overfor myndighetene og er høringsinstans for lovforslag som berører selskapenes virksomhet. Medlemmene ytes bistand i spørsmål av juridisk, regnskapsmessig, administrativ og internasjonal karakter. Foreningen er medlem i de europeiske organisasjonene Eurofinas og Leaseurope, og er dessuten medlem av Finansnæringens Hovedorganisasjon.

Medlemsselskapenes virksomhet 2009

Medlemsselskapene opplevde fallende nysalgsvolumer i bedriftsmarkedet i 2009, men klarte å opprettholde samlet forvaltningskapital på fjorårets historisk høye nivå. Bransjen fikk erfare finanskrisens virkninger gjennom 2009, blant annet som følge av lavere investeringslyst i næringslivet og dempet etterspørsel hos husholdningene. Samlet sett ble likevel 2009 et godt år for medlemsselskapene med styrket rentemargin som kompenserte for økning i mislighold og tap på utlån. Norsk og internasjonal økonomi viser tegn til fortsatt bedring inn i 2010, men medlemsselskapene må forvente nok et utfordrende år.

Hovedtrekk

Tilfredsstillende lønnsomhet

Med et samlet driftsresultat før skatt på 5,5 mrd. kroner ble 2009 et meget godt år for medlemsselskapene året sett under ett. Resultatet utgjorde 2,97 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) mot 1,92 prosent året før.

Markedet for finansieringsselskaper er sammensatt, og det er derfor store variasjoner mellom enkeltelskaper både når det gjelder resultat og balanse. Medlemsselskapene fikk samlet sett også i 2009 den relativt sett beste inntjeningen av alle grupper finansinstitusjoner.

Økning i mislighold og tap på utlån

Bokførte tap på utlån økte i 2009 og utgjorde 1,25 prosent av GFK mot 0,89 prosent året før. Brutto misligholdte lån utgjorde i følge Finanstilsynet 3,7 prosent av brutto utlån for de norske finansieringsselskapene ved utgangen av året, mot 2,9 prosent året før. Tapsomfanget vurderes å ligge på et høyt, men fortsatt forsvarlig nivå for medlemsselskapene.

Stabil forvaltningskapital og betryggende soliditet

Medlemsselskapene vokste med 1 prosent gjennom 2009 mot 23 prosent året før. Samlet forvaltningskapital utgjorde ved utgangen av året 202 mrd. kroner. Gjennomsnittlig kapitaldekning for medlemsselskapene var 10,6 prosent ved utgangen av 2009 mot 8,0 prosent året før. Myndighetenes minstekrav er 8 prosent.

Leasing

Redusert investeringsvilje ga leasingfall

Leasingfinansiering av nye driftsmidler falt med hele 26 prosent på årsbasis fra fjorårets toppnotering og endte på 29,5 mrd. kroner i 2009. Fallet skyldes først og fremst dempet investeringsvilje i næringslivet gjennom hele året. Den største reduksjonen kom innen leasing av landtransport med en nedgang på 35 prosent fra fjoråret, mens også investeringer i industrielt utstyr og maskiner samt kontor- og datautstyr viste betydelig nedgang i leasingvolumene.

Bredt spekter av leasingobjekter

Etter flere år med vekst i medlemsselskapenes leasingportefølje, ble porteføljen redusert med 6 prosent i 2009 og utgjorde 79,1 mrd. kroner ved slutten av året. Industrielt utstyr og maskiner utgjør 36 prosent av porteføljen, mens landtransport og personbiler følger deretter med henholdsvis 30 prosent og 17 prosent. Industrien og servicenæringen er de næringene som i størst grad benytter leasing til finansiering av driftsmidler.

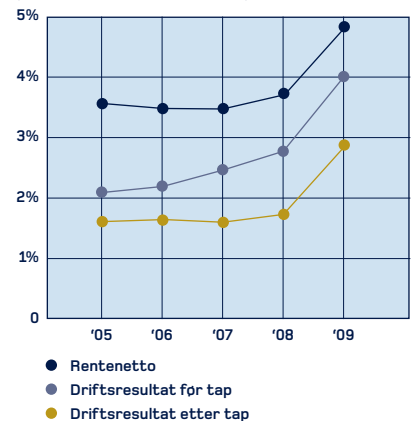
Betydelig andel på leasing

Næringslivsinvesteringene i transportmidler, maskiner og utstyr i Norge utgjorde i følge Statistisk Sentralbyrå til sammen 123 mrd. kroner i 2009 (foreløpige tall) mot 133 mrd. kroner året før.

Medlemsselskapene leasingfinansierte 23 prosent av disse investeringene, og har dermed en solid posisjon som finansieringskilde for næringslivet. Internasjonalt har denne finansieringsformen tradisjonelt hatt en sterkere posisjon enn i Norge, men de senere års utvikling viser at leasing har styrket sin posisjon som finansieringsform blant norske bedrifter.

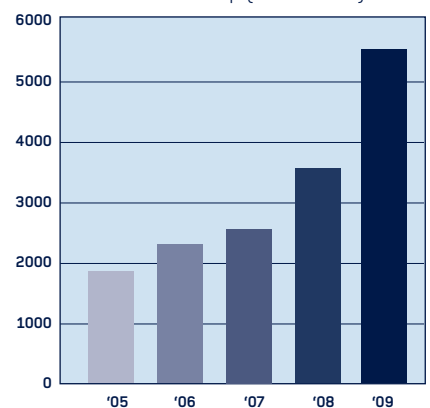
Rentenetto og driftsresultat

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital for medlemsselskapene

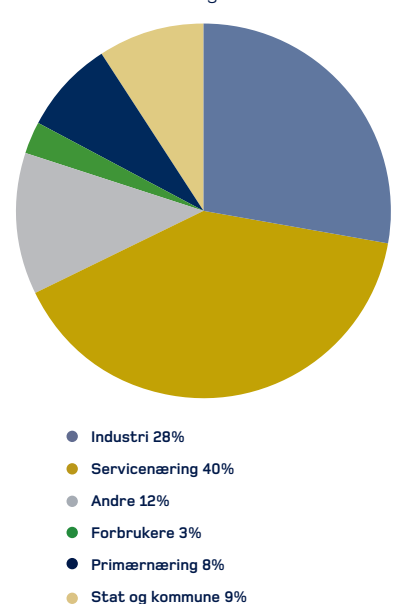
Resultat av ordinær drift

Driftsresultat etter tap (mill. kroner)

Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter næring

Bilfinansiering

Bruktbil holdt bilmarkedet oppe

Det ble solgt 98675 nye personbiler i 2009 mot 110617 året før. Nedgangen på 11 prosent innebar at nybilsalget endte på sitt laveste nivå siden 2003. Fallet skyldes først og fremst effekten av finanskrisen som slo inn for fullt i første halvår 2009 og bidro til å dempe kjøpslysten til bedrifter så vel som privatpersoner.

Salget av brukte biler viste imidlertid en positiv utvikling og endte på 380787 eierskrifter mot 364134 året før. Antall bruktimporterte biler ble redusert med 8 prosent sammenlignet med fjoråret og endte på 25105 biler for 2009.

Medlemsselskapene finansierte gjennom lån og leasing 42536 nye og bruktimporterte biler (34 prosent) og 81877 brukte biler (22 prosent) i 2009. Medlemsselskapenes biladministrative løsninger for bedrifter omfattet 44037 biler ved utgangen av 2009 mot 43611 biler året før.

Personbilleasing holder stand

Leasing av personbiler utgjorde 6,5 mrd. kroner i 2009 og reduksjonen på 7 prosent fra fjoråret ble dermed mindre enn reduksjonen i nybilsalget (11 prosent). Leasing av transportmidler under 3,5 tonn, som i hovedsak består av varebiler, falt med hele 36 prosent gjennom 2009. Det kraftige fallet skyldes først og fremst at finanskrisen rammet transportbransjen, bygg- og anlegg hardt og disse bransjene benytter tradisjonelt sett i stor grad leasingfinansiering av arbeidsbilene.

Større andel private billån

Både bedrifter og privatpersoner velger å lånefinansiere bilkjøp gjennom medlems-selskapene, og billånene sikres i stor grad gjennom salgspant. I 2009 økte andelen private billån fra 71 til 78 prosent.

Salget av nye billån gjennom medlemsselskapene økte med 2 prosent i 2009 og utgjorde 23,3 mrd. kroner. Medlemsselskapene befestet dermed sin dominerende posisjon som långiver i bilmarkedet.

Factoring

Dempet omsetning og utlån

Etter jevn omsetningsvekst de senere årene falt factoringomsetningen med 14 prosent ned til 126,8 mrd kroner for 2009. Fakturamengden endte på samme nivå som de to foregående årene, mens utlåne- ne fortsatte fallet fra fjoråret med en nedgang på 28 prosent tilbake til 2005-nivå og utgjorde 5,6 mrd kroner ved utgangen av året. Nedgangen for factoring skyldes i hovedsak redusert omsetning og aktivitet hos factoringkundene gjennom året.

Innenfor mange bransjer

Bedrifter innenfor mange bransjer velger factoring, og kunnskapen om produktet øker blant økonomisjefer og daglige ledere. Felles for bedrifter som velger factoring er at de selger sine varer og tjenester på kreditt og i hovedsak til andre næringsdrivende. Mange av bedriftene opererer innenlands, men også import- og eksportbedrifter velger å benytte factoringsselskapenes tjenester.

Factoring på web

De nettbaserte løsningene som factoringsselskapene tilbyr har fått god mottakelse hos bedriftene og gir økt effektivitet. Det forventes at aktivt salgssarbeid og økende kunnskap om factoringproduktet kombinert med videre produktutvikling vil øke etterspørselen ytterligere og bidra til fortsatt vekst i tiden som kommer.

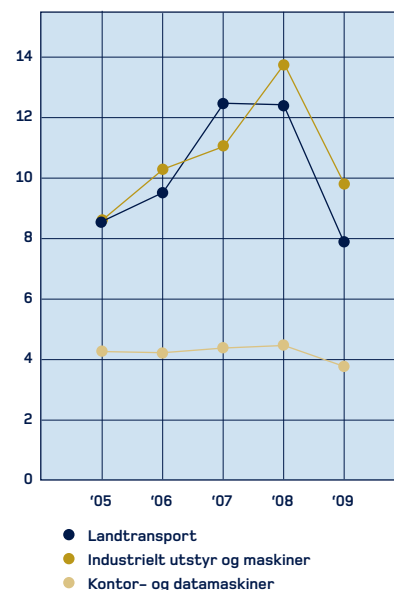
Kreditt- og betalingskort

De internasjonale kortene dominerer

Ved utgangen av 2009 var det 3,9 millioner internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort i Norge, mot 5,1 millioner kort året før. Nedgangen skyldes blant annet innføring av chip på kortene samt kortsel-skapenes opprydning i kortporteføljene.

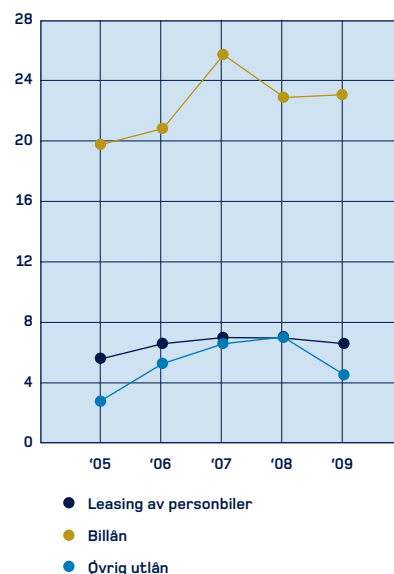
Mer enn 5 millioner internasjonale debetkort, med direkte trekk på konto, er også på norske hender og det utstedes stadig nye kort. De fleste debetkortene er kombinerte kort med et Bank Accept-spor som brukes i Norge og et internasjonalt spor (Visa/Master Card) som benyttes i utlandet. Omsetningstall knyttet til Bank Accept er ikke med i tallene nedenfor. Tall for inter-

Nye leasinginvesteringer Mrd. kroner

Bilfinansiering

Nye investeringer mrd. kroner

nasjonale debetkort vil derfor i hovedsak dreie seg om bruk i utlandet.

De internasjonale betalings- og kredittkortene representerte 37 prosent av antall kort utstedt ved utgangen av 2009. Med en omsetning på 93,3 milliarder kroner stod de for 58 prosent av den samlede omsetningen.

Internasjonale kredittkort hadde en omsetningsøkning på 10 prosent i forhold til fjoråret og 14 prosent vekst i antall transaksjoner. Veksten skyldes blant annet tiltagende netthandel og økt innsalg av internasjonale kredittkort som en del av bankenes kundeprogrammer. En del nasjonale kredittkort har dessuten blitt omgjort til internasjonale kredittkort i løpet av året.

Gjennomsnittstransaksjonen for internasjonale kreditt- og betalingskort viser en nedgang på henholdsvis 4 og 5 prosent sammenlignet med fjoråret, men er fortsatt betydelig høyere enn for internasjonale debetkort. Dette betyr at kort benyttes stadig oftere og på lavere beløp. Blant de internasjonale betalingskortene var 18 prosent av omsetningen knyttet til bedriftsmarkedet gjennom firmakort, mens 12 prosent av de internasjonale kredittkortenes omsetning var bedriftsrelatert. I begge tilfeller representerer dette en nedgang i bedriftsandelen sammenlignet med fjoråret.

Firmakortomsetningen stod for 8 prosent av den samlede omsetningen knyttet til internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort samt internasjonale debetkort. Mange av de internasjonale betalingskortene i personmarkedet benyttes imidlertid også i vesentlig grad i jobberelaterte sammenhenger.

Nasjonale kredittkort

Den samlede omsetningen knyttet til nasjonale kredittkort ble doblet sammenlignet med fjoråret, men på et beskjedent volum i forhold til internasjonale betalings- og kredittkort. Antall transaksjoner økte med 22 prosent, mens omsetningen per kort økte med 40 prosent til 2177 kroner på årsbasis. Med en gjennomsnittstransaksjon på 2066 kroner innebærer dette at nasjonale kredittkort i stor grad benyttes kun ved førstegangskjøp. Internasjonale

betalingskort har til sammenligning gjennomsnittlig 37 transaksjoner i løpet av et år.

De nasjonale kredittkortene har tradisjonelt sett hatt en jevn fordeling mellom kontantuttak og varekjøp til forskjell fra de internasjonale betalings- og kredittkortene hvor andelen kontantuttak har vært mindre. Andelen av omsetning knyttet til kontantuttak, har imidlertid blitt redusert de senere årene og utgjorde kun 5 prosent for nasjonale kredittkort i 2009. Andelen kontantuttak for de internasjonale debetkortene holdt seg på nivå med fjoråret og endte på 28 prosent.

Stabilt utlånsvolum og økende mislighold

Utestående lånevolum for betalings- og kredittkort endte på nivå med fjoråret og utgjorde 28,0 milliarder kroner for 2009. Stabiliseringen av lånevolumet på et høyt nivå bekrefter fortsatt jevnt bruk av kort som betalingsmiddel og finansieringskilde.

Andre utlån uten sikkerhet ble redusert med 25 prosent sammenlignet med fjoråret og endte på 4,7 milliarder kroner for 2009. Medlemselskapene hadde en relativt stor avslagsprosent på usikrede kreditter gjennom året. Andelen av misligholdte og nullstilte, kortbaserte lån utgjorde 6,0 prosent av utlånsvolumet ved utgangen av året, mot 5,4 prosent året før. Foreningen har gitt uttrykk for nødvendigheten av et generelt gjeldsregister for å sikre et forsvarlig tapsnivå også i årene som kommer.

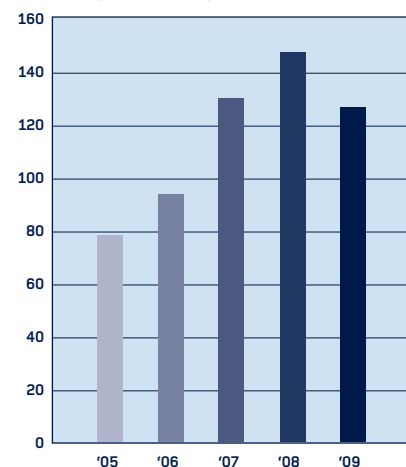
Muligheter gjennom teknologi

Betalingsformidlingen i Norge og internasjonalt går i retning av økt bruk av kortbaserte, elektroniske transaksjoner. Den teknologiske utviklingen gir også muligheter for produktutvikling og nye distribusjonskanaler for kortbaserte tjenester. Grensesnittet mot aktører utenfor det tradisjonelle finansområdet blir derfor en viktig problemstilling for fremtiden og gir forventninger om gode utsikter for kortvirksomheten i tiden som kommer.

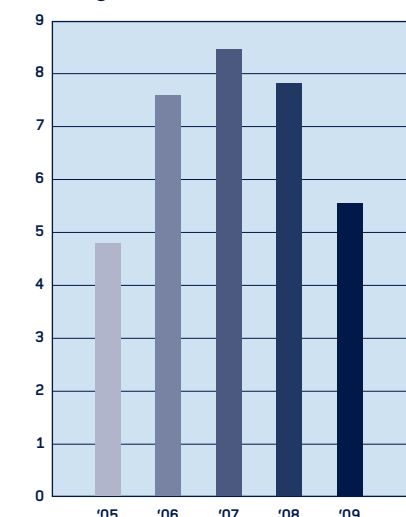
Fremtidsutsikter

De senere årenes høykonjunktur er definitivt over og det knyttes fortsatt usikkerhet til virkningene og varigheten av ned-

Factoring omsetning Mrd. kroner

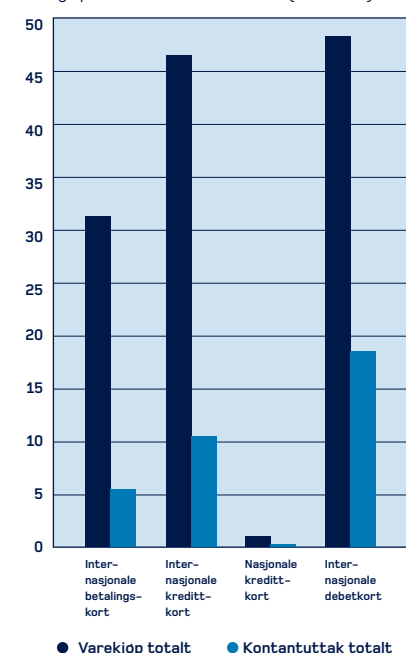

Factoring utlån Mrd. kroner

Kort, fordeling omsetning

Varekjøp/kontantuttak 2008 (mrd. kr.)

gangstidene som medlemsselskapene har erfart gjennom 2009 og inn i 2010.

Følgene for medlemsselskapene er blant annet lavere ordresreserve inn i det nye året, fortsatt moderat nysalg av finansieringstjenester til bedriftene og økte tapsavsetninger. Reduksjon i verdien av brukt leasingutstyr innebærer dessuten forventninger om lavere salgsinntekter for medlemsselskapene.

Det er imidlertid flere grunner til å se med optimisme på tiden som kommer for medlemsselskapene. Rentemarginen var ved inngangen til 2010 etablert på et høyere nivå enn ved inngangen til fjoråret, etterspørselen i privatmarkedet er tilfredsstillende og stigende, løpetiden på låne- og leasingengasjementer har også økt noe, og deler av bedriftsmarkedet ser i økende grad ut til å foreta investeringer i nye driftsmidler i løpet av året.

Usikkerheten i verdensøkonomien påvirker imidlertid norsk økonomi og bransjer som tradisjonelt benytter leasingfinansiering av sine driftsinvesteringer. Medlemsselskapene forventer derfor leasinginvesteringer innen landtransport, industrielt utstyr og maskiner samt kontor- og datautstyr i 2010 på nivå med fjoråret.

Bilbransjen forventer en vekst i salg av nye biler på 7 prosent i 2010. Medlemsselskapene har god grunn til å tro at bransjen vil ta sin del av denne veksten, og finansiere en stadig større andel gjennom lån og leasing. Med en bruktbilomsetning på opp mot 380000 enheter, vil konkurransen om bilkundene bli sterk også i 2010.

Factoring fikk en større nedgang enn forventet i 2009, og medlemsselskapene har tro på at trenden vil snu i løpet av året. For bankkonsern med eget finansieringsselskap innebærer dette større trygghet for engasjementet og en bedre og mer fleksibel finansieringsløsning for bedriftskunden.

Selv om antall kreditt- og betalingskort gikk ned i 2009, økte omsetning og utlån samlet sett etter en sterk avslutning på året. Medlemsselskapene forventer en positiv utvikling i 2010. Stadig flere benytter kort som betalingsmiddel i innland og utland, privat og på forretningsreise. Medlemsselskapene er en betydelig bidrag-

syter og finansieringskilde, og forventes å fortsatt ha denne posisjonen i 2010.

Medlemsselskapene har gode forutsetninger for å oppnå et tilfredsstillende forretningsvolum også i 2010, men fokus vil nok i stor grad være rettet mot å sikre kvalitet i eksisterende portefølje og dempe den negative tapsutviklingen.

Arbeidsløsheten er erfaringsmessig den faktoren som har størst betydning for misligholdet innen personmarkedet. Foreløpig er arbeidsløsheten i Norge på et moderat nivå, og forventes å fortsatt være moderat gjennom året. Lavt rentenivå gir samtidig flere evne til å betjene sine forpliktelser.

Bedrifters betalingsproblemer forventes fortsatt å påvirke medlemsselskapene negativt i form av relativt høye, men fallende tap i tiden som kommer. Redusert omsettelighet og fallende verdier på de finansierte objektene vil føre til høyere tap per engasjement, spesielt innenfor løsøreleasing.

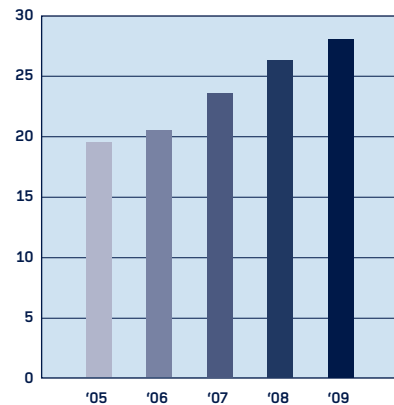
I økonomiske nedgangstider ser man dessuten økt innslag av svindel som identitetstyveri, skimming av kort, leasingfinansiering av ikke-eksisterende utstyr og kunders salg av leaset utstyr. Innen factoring vil det være tendenser til økende grad av reklamasjoner og motregning.

Norges forhold til EU som marked vil også prege utviklingen for medlemsselskapene. Kundegruppers adgang og konkurranseevne i dette viktige markedet vil påvirke investeringsvilje og evne. Over halvparten av medlemsselskapene målt i utlånsvolum har nå utenlandske eiere, og det blir viktig at myndighetene har et europeisk perspektiv i utformingen av fremtidige rammebetingelser som sikrer muligheter til å tilby kundene konkurransedyktige løsninger. Foreningen har en viktig rolle i å påvirke denne utviklingen.

Medlemsselskapene har bak seg mange gode år og har vist seg å være dyktige til å finansiere en vesentlig andel av de investeringer bedrifter og husholdninger foretar og med god lønnsomhet. Det er optimisme, men også en viss usikkerhet knyttet til markedsmulighetene for 2010. Medlemsselskapene har et godt fundament for å kunne levere gode resultater samlet sett også i 2010 – om enn ikke på nivå med de siste to rekordårene.

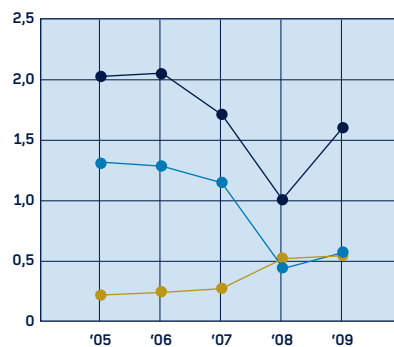
Kreditt- og betalingskort

Utestående lånevolum (mrd. kr.)

Resultatutvikling i finansinstitusjonene

Resultat av ordinær drift før skatt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

- Finansieringsselskaper
- Forretnings- og sparebanker
- Kredittforetak

Tallene for 2009 er foreløpige, og omfatter for finansieringsselskapene både utenlandske filialer, norske selskaper samt selskaper som ikke er medlemmer av Finansieringsselskapenes Forening.

Kilde: Finanstilsynet

Leasing

Leasing gir bedrifter og næringsdrivende mulighet til å anskaffe seg tidsriktig utstyr og maskiner uten å belaste egenkapital eller andre lånekilder.

Hovedtanken bak leasingproduktet er å gi kunden disposisjonsrett over et driftsmiddel. Eierforholdet er av underordnet betydning. Leietakeren betaler en leie som dekker renter og avskrivninger på den kapitalen som er bundet opp ved leasingselskapets kjøp av leasinggjenstanden. Leasingselskapet beholder eiendomsretten til gjenstanden under hele leieperioden.

Full pay out-leasing

Dette er en leasingavtale hvor avtalt leie dekker hele kjøpesummen (med renter) over leieperioden.

Restverdileasing

Ved restverdileasing tilbakebetales investeringen bare delvis ved leie fra kunden. I Norge er det vanlig at den resterende del av kjøpesummen betales av leverandør mot at denne kjøper tilbake gjenstanden. I utlandet er det mer vanlig med kundegarantert restverdi. Det hender også at leasingselskapet selv tar risikoen for restverdien (open-end). Da er man mer over mot operasjonell leasing.

Finansiell leasing

Finansiell leasing er en leieavtale som overfører til kunden det vesentligste av øko-

nomisk risiko og kontroll knyttet til eiendelen. Avtalen kjennetegnes ved at leasingselskapet kontraktfester tilbakebetaling av hele det investerte beløpet. Ønsker kunden restverdi, må restverdien garanteres av leverandør eller annen garantist.

Operasjonell leasing

Operasjonell leasing er leieavtaler som ikke er finansielle.

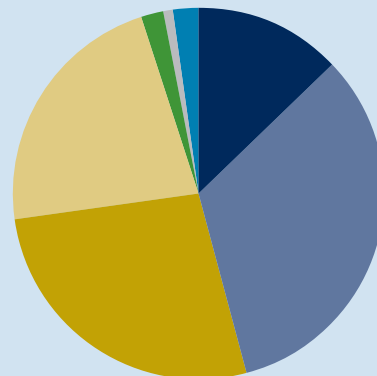
Leasing og skatt

Både finansielle og operasjonelle leasingavtaler er å anse som utleie når det gjelder skatt. Det betyr at leasingselskapet aktiverer objektet og foretar skattemessige avskrivninger. Kunden utgiftsfører leiebeløpet i resultatregnskapet.

Leasing har tradisjonelt vært knyttet til bil, men nå er det industrielt utstyr og maskiner som representerer de største finansieringsvolumene.

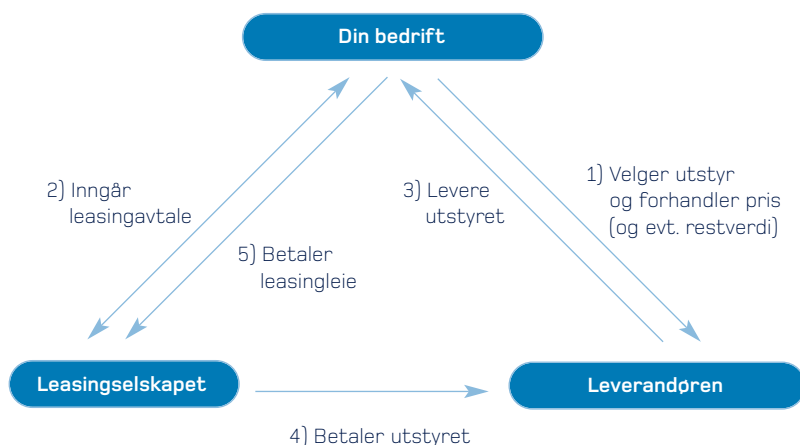
Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter objekttype

- Kontor/datamaskiner 13%
- Industrielt utstyr og maskiner 33%
- Landtransport 27%
- Personbiler 22%
- Skip, fly, tog 2%
- Bygninger/fast eiendom 1%
- Annet 2%

Bedriftene trenger moderne, effektive driftsmidler for å styrke sin konkurransekraft.

Leasing i praksis

Leasingsselskapet kjøper inn et driftsmiddel etter spesifikasjoner fra sin kunde. Deretter leies driftsmiddelet av leasingsselskapet til leietaker for en avtalt periode – ofte varierende fra 3 til 5 år. I stedet for å låne ut penger, leier finansieringsselskapet ut driftsmidler innkjøpt spesielt for formålet.

Hva skjer etter leieperioden?

Etter utløpet av den avtalte leieperioden har bedriften normalt følgende muligheter:

- Fortsette leieforholdet til en sterkt redusert leie
- Anmode om å kjøpe utstyret og overta eiendomsretten
- Si opp avtalen og levere utstyret tilbake til leasingsselskapet

Ved restverdileasing har kunden ingen rett til å forlenge leasingavtalen.

Hva er leasing?

- Leasing er en enkel måte for næringsdrivende å skaffe seg disposisjonsrett over nødvendige driftsmidler.
- Leasing betyr finansiell leie, og ble introdusert i Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Alle som driver finansiell leasing i Norge må ha finanskonsesjon.
- Ingen egen "leasinglov" i Norge. Forholdet mellom partene reguleres gjennom standard avtaler.
- Mest vanlige å lease transportmidler, maskiner og datautstyr.
- 23 prosent av nye næringslivsinvesteringer i transportmidler, maskiner og utstyr ble leasingfinansiert gjennom medlemsselskapene i 2009.

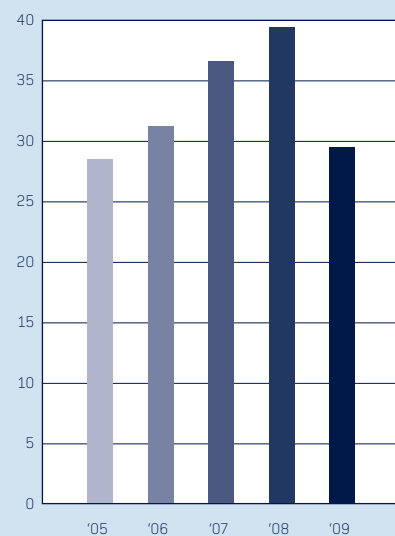
Hvorfor leasing?

- Hurtig og enkel tilgang på nye driftsmidler med minimal likviditetsbelastning.
- Kunden slipper å belaste investeringsbudsjetter. Ikke minst innenfor offentlig sektor anses dette som en stor fordel.
- De fleste kunder oppnår enkel regnskapsføring med utgiftsføring av leiebeløpene over driftsregnskapet. Dette gir redusert balanse og bedre nøkkeltall.
- Leasing innebærer en skattemessig enkel føring ved at leiebeløpene utgiftsføres direkte. Kunden slipper å måtte føre saldoavskrivninger.
- Kunden slipper å bekymre seg for hvordan han skal bli kvitt utstyret og til hvilken pris. Kunden oppnår også beskyttelse mot negative virkninger av ny teknologi.
- Leasingavtaler kan kombineres med ulike service- og vedlikeholdsavtaler. Ikke minst innenfor bil er det utviklet løsninger som avlaster kundene for betydelige ressurser knyttet til oppfølging av biler og bilkostnader.

Hver fjerde næringslivsinvestering i transportmidler, maskiner og utstyr ble finansiert av medlemsselskapene i 2009.

Nye leasinginvesteringer

(mrd. kroner)

Ved bruk av leasing oppnår kunden beskyttelse mot negativ virkning av ny teknologi.

Bilfinansiering

Finansieringsselskapene tilbyr et bredt spekter av tjenester for å dekke privatpersoner og bedrifters behov for finansiering og administrasjon av bilholdet.

Lån mot salgspant

Billån mot salgspant retter seg både mot privat- og næringslivskunder. Lånet gis i forbindelse med selve anskaffelsen av bilen, og finansieringsselskapet får salgspant i bilen som sikkerhet for lånet. Som privatkunde slipper du dermed å belaste andre sikkerheter som pant i egen bolig.

Lånet nedbetales i takt med bilens antatte markedspris, slik at ikke det økonomiske løftet blir så tungt når bilen skal byttes inn i en nyere utgave en gang i fremtiden. Mange medlemselskaper tilbyr slike lån gjennom bilforhandlere, men også salgskontorene til selskapenes eiere (banker og forsikringsselskaper), selskapenes egne kontorer og ikke minst internett sikrer bred tilgang til produktet.

Billeasing

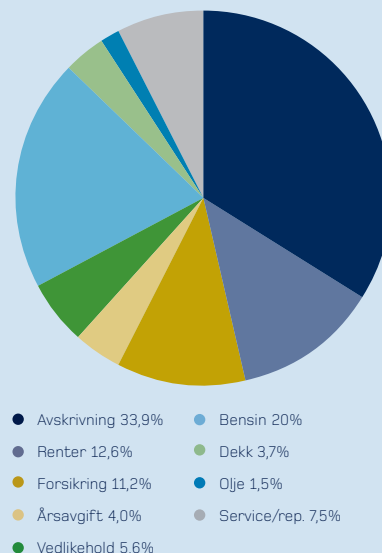
Leasing var i Norge lenge synonymt med billeasing fordi det var her de store leasingvolumene ble skapt. Biler egner seg spesielt godt for leasing fordi man har et godt utviklet annenhåndsmarked.

Leasingleien kan dermed beregnes slik at nedbetalingen følger bilens verdifall. Billeasing benyttes i stor grad av bedrifter når nye biler skal finansieres. Det er en enkel og oversiktlig finansieringsform.

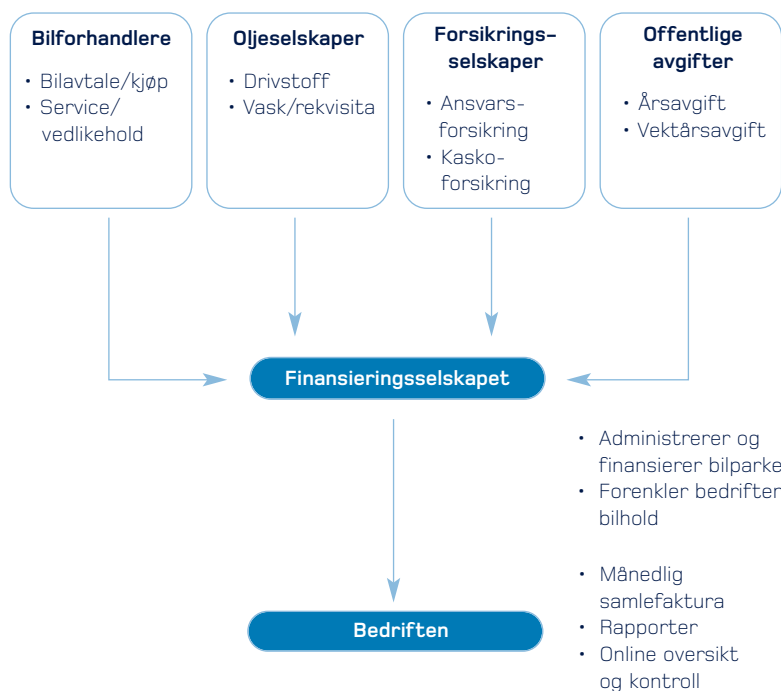
Bedriften velger selv ut bilen og forhandler rabatter og restverdier med bilforhandleren. Finansieringsselskapet kjøper inn bilen på vegne av kunden, og leaser (leier) den ut over et avtalt tidsrom. Billeasing sikrer bedriften full bruksrett til bilen, mens finansieringsselskapet er den formelle eieren.

Bilkostnader

Eksempel: Nybilpris kr 242000, 15.000 km/år (Kilde: OFV)

Biladministrasjon i praksis

Bilfinansiering er en del av medlems-selskapenes kjernevirksomhet og medlemmene dominerer som finansieringskilde ved anskaffelse av bil.

Privatleie

Det relativt lave rentenivået de siste årene har bidratt til en begrenset etterspørsel etter leasing av biler for privatpersoner. Utleieproduktet har fått navnet Privatleie og tilbys i begrenset grad gjennom medlemsselskapene.

Biladministrasjon

Mange bedrifter velger å benytte kapasitet og ressurser innen kjerneområdene, og "outsourcer" blant annet administrasjon av firmabilene. Flere av medlemsselskapene leverer slike administrative tjenester med eller uten finansiering av bilene.

Hvorfor biladministrasjon?

- Enklere bilhold, økt kontroll og lavere kostnader.
- Bedriften sparer tid på arbeidskrevende oppgaver, og kan nyte godt av gunstige avtaler for innkjøp av biler, drivstoff, forsikring og andre bilrelaterte tjenester.
- Løpende oppdatering på egen, lukket web-løsning gir oversikt og kontroll.
- Egne avviksrapporter sikrer at viktige forhold fanges opp tidlig.

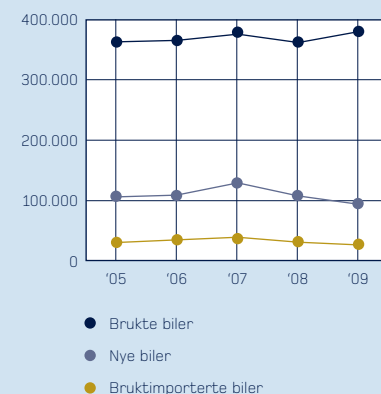
Hvorfor billeasing?

- Sikrer anskaffelse av tidsmessig bilpark.
- Frigjør kapital til andre formål.
- Hele leiebøpøpet kan føres i driftsregnskapet.
- Inntil 100 prosent finansiering.
- Normalt kun bilen som sikkerhet.
- Slipper å håndtere salg av brukte biler.
- Reduserer risiko rundt bilens verdi ved innbytte.

Fakta om bilfinansiering

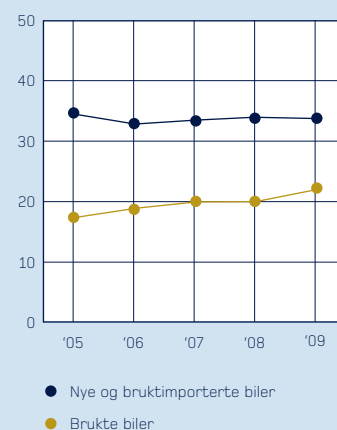
- Medlemsselskapene finansierte hver tredje nye og bruktimporterte bil og hver femte bruktbil i 2009.
- Andelen firmaregistrerte personbiler holdt seg på samme nivå som fjoråret og utgjorde 6,2 prosent av bestanden ved utgangen av 2009 (Kilde: OFV).
- Godt over 43 000 biler i det norske markedet administreres gjennom biladministrative løsninger i medlemsselskapene.

Utviklingen i personbilsalget (Antall)

Personbilsalget

Andel finansiert av medlemsskapene (%)

Medlemsselskapene finansierte hver tredje nye bil på norske veier i 2009.

Factoring

De elektroniske factoringløsningene gir ekstra trygghet og oversikt som mange bedrifter setter pris på. Men factoring bidrar også til å frigjøre interne ressurser og gi tilgang til kapital som skaper grunnlag for vekst og utvikling.

Frigjort kapital i takt med kredittsalget

Driftsfinansieringen er viktig for enhver bedrift, og valg av riktig finansstrategi kan være avgjørende for bedriftens liv og utvikling over tid. Enten bedriften vokser eller konsoliderer, vil det være viktig å utnytte det likviditetspotensialet som ligger i omløpsaktiva og særlig kundefordringene. Gjennom factoring utnyttes dette likviditetspotensialet til fulle.

Factoringsselskapet finansierer fordringsmassen i form av en fleksibel driftskreditt som kan trekkes på etter behov eller være en likviditetsreserve. Som sikkerhet for

driftskreditten får factoringsselskapet overdratt/pantsatt kundefordringene, og inntil 85 prosent av fordringsmassen kan forskuttes. Den resterende delen betales ut når debitor har betalt fordringen. I enkelte tilfeller overtar factoringsselskapet også kreditt risikoen, slik at bedriften som leverandør får fullt og endelig oppgjør for fordringene.

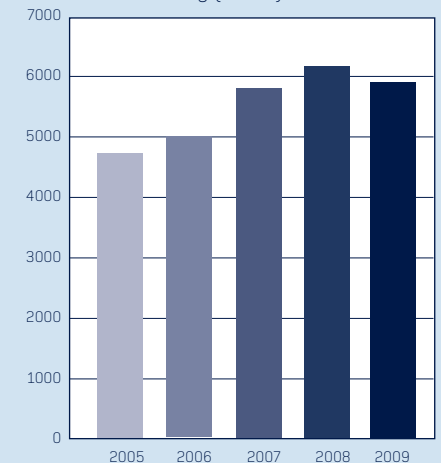
Bedre styring og kontroll

Den administrative delen av factoring omfatter profesjonell oppfølging av utestående fordringer samt føring og bearbeiding av kunderskontrollen. En rekke bedrifter opplever at den effektive kredit-

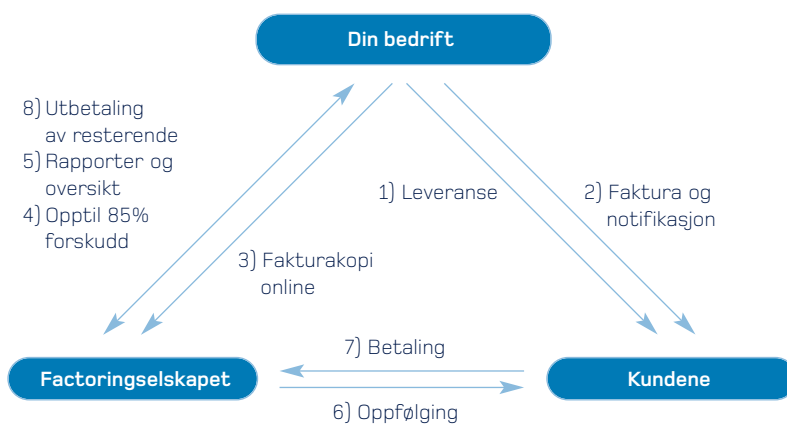
Stadig flere bedrifter ser factoring som en aktiv del av bedriftens kapitalstrategi.

Antall fakturaer

Ordinær fakturering (tusen)

Factoring i praksis

1. **Leveranse.** Din bedrift selger og leverer varene til kunden på vanlig måte.
2. **Faktura og notifikasjon.** Fakturaen påføres en notifikasjon som forteller at betaling med befriende virkning kun kan skje til factoringsselskapet.
3. **Fakturakopi online.** Fakturainformasjon sendes til factoringsselskapet som en elektronisk fil fra bedriftens økonomisystem.
4. **Opptil 85 prosent forskudd.** Din bedrift får opptil 85 prosent av fakturaverdien forskuttet fra factoringsselskapet.

5. **Rapporter og oversikt.** Din bedrift har online tilgang til all informasjon som vedrører factoringssamarbeidet.
6. **Oppfølging.** Factoringsselskapet følger opp kundene med puringer og telefoner, eventuelt også inkasso.
7. **Betaling.** Kunden betaler fakturaen til factoringsselskapet.
8. **Utbetaling av resterende.** Når kunden har betalt, oversender factoringsselskapet den resterende delen av fakturaverdien med fradrag for provisjoner.

Factoring frigjør interne ressurser og gir økt tilgang til kapital.

Online tilgang til reskontro og rapporter gir trygghet og oversikt.

tiden går ned og at tapene reduseres gjennom factoringtjenesten.

Behovet for fremmedfinansiering minker og den økonomiske handlefriheten gir muligheter til å utnytte blant annet kon-
tantrabatter fra leverandører.

Trygghet og oversikt skapes dessuten gjennom kontinuerlig tilgang til reskontro og rapporter via web-baserte factoring-løsninger.

Godt Cash Management-verktøy

Cash-management er en integrert del av bedriftens kapitalstrategi. Styring av for-
retningsbalansen og den kortsiktige delen av finansbalansen krever gode informa-
sjonssystemer, betalingssystemer og administrative styringssystemer.

Factoring inneholder i dag mange av de vir-
kemidler som er nødvendig for å utøve denne viktige funksjonen i bedriften.

Forbedret likviditet

ved å redusere effektiv kredittid (kr.)

Redusert kredittid	Omsetning		
	20 mill. kr.	50 mill. kr.	100 mill. kr.
5 dager	273 973	684 932	1 369 863
10 dager	547 945	1 369 863	2 739 726
20 dager	1 095 890	2 739 726	5 479 452

Hva er factoring?

- Factoring er i sin opprinnelige form en planmessig overdragelse og diskontering av en bedrifts kundefordringer til tredjemann i den hensikt å skaffe seg finansiering. Outsourcing av administrative tjenester og sikring av fordringene har blitt en stadig viktigere del av produktet for kundene.
- Factoring kom til Europa og Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Factoringselskaper tilbyr følgende tjenestespekter:
 - Reskontrobokføring
 - Innkassering av de overdratte fordringene
 - Overtagelse av kredittrisiko på debitor
 - Finansiering (forskutting) av fordringene
- Avtalen mellom factoringselskap og klient tinglyses i Løsøreregisteret.
- Notifikasjon: Factoringselskapets skriftlige meddelelse til debitor om den inn-
gåtte avtalen, samt at betaling i fremti-
den kun kanskje til selskapet med befri-
ende virkning.

Hvorfor factoring?

- Optimal utnyttelse av fordringspantet gir styrket likviditet og mulighet for vekst.
- Opptil 85 prosent finansiering av ute-
stående fordringer.
- Frigjort kapital ved redusert kredittid gjennom profesjonell oppfølging av for-
dringer.
- Reduserte rentekostnader og økte ren-
teinntekter.
- Frigjøring av interne ressurser (out-
sourcing) medfører:
 - Fokus på bedriftens kjerneoppgaver
 - Faste kostnader blir variable
 - Redusert risiko for tap på fordringer
 - Komplett reskontroføring
 - Oversikt og kontroll gjennom online til-
gang til reskontro og rapporter
 - Godt Cash-Management verktøy

Factoring øker bedriftens vekstmuligheter.

Kreditt- og betalingskort

Finansieringsselskapene gir sine kunder handlefrihet og mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden.

Likvid kredittreserve

Kredittkortet gir kunden anledning til å belaste kortet inntil den kredittrammen finansieringsselskapet eller banken har innvilget. Kreditten aktiveres i det øyeblikket kunden benytter kortet til å betale en vare eller foreta uttak av kontanter i banker, minibanker eller på postkontor. Kunden har en rentefri kreditt frem til fakturaforfall, og betaler deretter rente for det beløpet han skylder finansinstitusjonen.

For kortbrukerne er det ofte fordelaktig å ha en slik likviditetsramme i reserve i stedet for å måtte ta opp kortsiktige lån ved uforutsette kredittbehov. Kredittkort er derfor en svært likvid og konkurransedyktig finansieringsform, og ikke minst en enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.

Fordel for brukerstedene

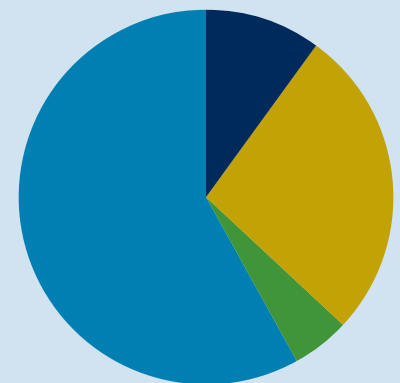
Brugerstedene er sikret oppgjør og slipper håndteringen av kontanter. Kortselskapet overtar kredittvurdering, reskontroføring og betalingsinnfordring i forhold til de enkelte kunder. Det er utviklet omfattende elektroniske kontroll- og overvåkningssystemer som reduserer faren for svindel og andre kriminelle anslag. Brukersted og kortholder holdes skadesløs dersom de har opptrådt normalt aktsomt.

Enkelt og anvendelig

Eieren av et betalingskort mottar periodiske samlefakturaer for de transaksjoner som er foretatt med kortet.

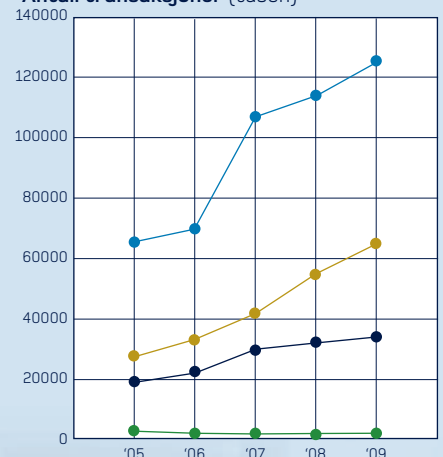
Transaksjonene kan være kjøp av varer, tjenester eller kontantuttak i Norge eller i utlandet. Fakturaene betales i sin helhet ved forfall, og kortholder oppnår betalingsutsettelse i perioden mellom brukstidspunkt og

Fordeling antall kort 31.12.2009

- Internasjonale debetkort 58%
- Internasjonale kredittkort 27%
- Nasjonale kredittkort 5%
- Internasjonale betalingskort 10%

Antall transaksjoner (tusen)

- Internasjonale debetkort
- Internasjonale kredittkort
- Nasjonale kredittkort
- Internasjonale betalingskort

Internasjonalt kredittkort i praksis

- Kortbruker betaler fakturaen ved forfall eller velger å utsette betalingen mot å betale en rente på det beløpet man skylder

Kortbruker

- Kortselskapet utsteder internasjonalt betalings- og kredittkort
- Bevilget kredittramme aktiveres når kortet tas i bruk

Samlefaktura

- Månedlig faktura med oversikt over kjøpene i perioden
- Rentefri betalingsutsettelse fra kjøpstidspunktet frem til fakturaen forfaller

Kortselskapet

- Kortbrukere har alltid kortet tilgjengelig: på jobb, reise og i fritid
- Millioner av brukersteder over hele verden
- Tilleggsgoder som reise og avbestillingsforsikring

Betaler med kortet

- Benytter kortet ved kjøp av vare/tjenester eller uttak av kontanter/valuta
- Bruken av kortet registreres hos kortselskapet

betalingstidspunkt. Kortholder betaler normalt for bruken gjennom periodiske avgifter.

Betalingskortene har internasjonal betalingsbærer (for eksempel VISA eller Mastercard) og er svært anvendelige både for bedrifter og privatpersoner. Den rentefrie betalingsutsettelsen kunden får ved bruk av kortet, gir både besparelser og tid til å gjennomgå kjøpene når samlefakturaen kommer. Kortene kan også inneholde tilleggsgoder som reise- og avbestillingsforsikring.

De internasjonale kredittkortene har mange av de samme egenskapene som internasjonale betalingskort, men gir også mulighet til å utsette betalingen utover den rentefrie kredittiden. Dette gjør kortet svært fleksibelt og anvendelig.

Hvorfor kreditt- og betalingskort?

- *Likvid kredittreserve sikrer handlefrihet.*
- *Gir mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden i betalingsterminaler og minibanker.*
- *Enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.*
- *Rentefri betalingsutsettelse i inntil 45 dager.*
- *Månedlig samlefaktura med god oversikt over kjøp og uttak i perioden.*
- *Mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid.*
- *Eksempler på tilleggstjenester:*
- *Nødkort og nødkontanter innen 48 timer.*
- *Reise- og avbestillingsforsikring.*

Fakta

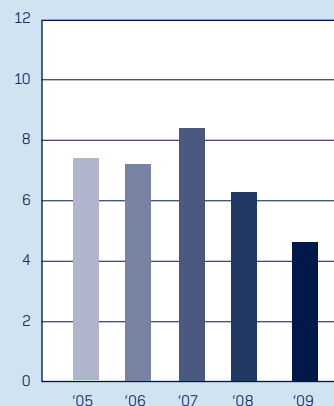
- *3,4 millioner internasjonale kreditt- og betalingskort i Norge.*
- *Økt bruk av kortene: 97 millioner transaksjoner i løpet av 2009 (+ 9 prosent).*
- *Gjennomsnittstransaksjon på samme nivå som fjoråret for internasjonale betalings- og kredittkort.*
- *Økende netthandel innenlands og over landegrensene med internasjonale betalings- og kredittkort som dominerende betalingsmidler.*
- *Over 40 prosent av varekjøp og kontantuttak målt i omsetning skjer i utlandet.*
- *Mer enn 500 000 nasjonale kredittkort (herunder bensinkort), rundt halvparten er i jevnlig bruk.*
- *Høyt fokus på kortsikkerhet – minimal risiko for kortholder ved ansvarlig bruk.*

Hovedprodukter

- *Internasjonalt betalingskort:*
Betalingskort med internasjonal bærer (eks. VISA eller Mastercard) med inntil 45 dagers betalingsutsettelse.
- *Internasjonalt kredittkort:*
Kredittkort med internasjonal bærer med inntil 45 dagers betalingsutsettelse og mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid (revolverende kreditt).
- *Nasjonale kredittkort (kjøpekort):*
Kredittkort med nasjonal bærer, kan benyttes via Bankaxept eller innen en detaljhandelskjede.
- *Internasjonalt debetkort:*
Debetkort med internasjonal bærer og direkte trekk på konto i banken.

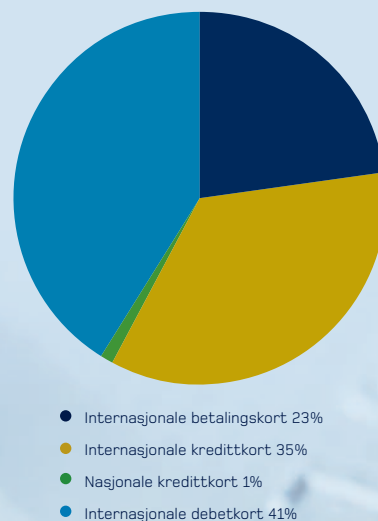
Stadig flere bruker internasjonale kredittkort på forretningsreise så vel som i fritiden.

Blanco lån (ekskl. kortbaserte lån)
Utestående lånevolum (mrd. kroner)

Medlemsselskapene tilbyr også blancolån til privatpersoner. Dette er lån uten sikkerhet som gjeldsbrevlån eller forbruksfinansiering uten kort knyttet til lånet. Nye blancolån utgjorde 14 prosent av samlede blancokreditter i 2009.

Fordeling omsetning 2009

Aktuelle problemstillinger

Situasjonen i finansmarkedet

Finansieringsselskapenes kjerneområder er leasing og bilfinansiering, factoring samt kortbaserte utlån, forbruksfinansiering og innløsningstjenester for korttransaksjoner. Det bredt sammensatte markedet innebærer stor variasjoner mellom enkeltsselskaper når det gjelder produkter, salgskanaler, priser og resultat- og balanseutvikling. Det skjer også en del bransjeglidning ved at en del finansieringsselskaper av ulike grunner endrer status til kredittforetak eller bank uten at dette påvirker virksomhetens tjenestespekter. Dette skaper en statistisk utfordring ved at foreningens statistikk som gjerne tar utgangspunkt i produkt, i større grad vil avvike fra offentlig statistikk som tar utgangspunkt i institusjonstype.

Finanskrisen i 2008 og 2009 brakte verden inn i den verste resesjonen siden 1930-tallet og førte arbeidsløsheten i mange land opp til svært høye nivåer. Innslaget i realøkonomien ble betydelig større enn under aksjemarkedskrakket i 1987 og dot-com-boblen som sprakk i 2000. Dette har trolig sammenheng med at fallet i husholdningenes formue denne gang var knyttet til en høyt lånefinansiert boligformue der gjelden ble vanskelig å betjene da boligprisene sank. Langt flere fikk derfor merke krisen. Sammenvevingen av verdens finansmarkeder gjør at finansiell uro i et marked raskt sprer seg til andre markeder og andre land.

Nedgangen i internasjonal realøkonomi rammet Norge i vesentlig mindre grad enn i andre land det ellers er naturlig å sammenligne med. En viktig faktor er forskjellen i næringsstruktur. Norge har liten ordinær fastlandsbasert industrisektor. Mye er

råvarebasert og denne sammen med oljesektoren har bidratt positivt til veksten i norsk økonomi. Norge har også en stor offentlig sektor som på grunnlag av et svært godt statsfinansielt utgangspunkt, ga muligheter for sterk vekst i offentlig konsum og investeringer. Den sterke rentenedgangen i Norge virker trolig også mer stimulerende enn i andre land, siden norske låntakere tradisjonelt velger flytende rente.

Norsk finansiell sektor har så langt kommet godt ut av finanskrisen sammenlignet med banker og finansieringsselskaper i andre europeiske land. Finansieringsselskaper i Norge inngår stort sett i større finanskonsern og har derfor i stor grad vært forskånet for de store fundingproblemer som har rammet finansieringsselskaper i andre land. I en periode etter konkursen i Lehman Brothers i september 2008, hadde imidlertid også norske banker problemer med refinansiering av sine innlån. Likviditetstilførsel og etablering av byttelånsordningen sikret morbankene nødvendig finansiering og

bidro til å hindre en kraftig innstramming i utlånsaktiviteten.

Utsiktene fremover er sterkt avhengig av hvordan konjunkturer og markeder utvikler seg. Norsk næringsliv vil bli rammet både av en lavere vekst hos de viktigste handelspartnerne og i innenlandsk etterspørsel. Det er fortsatt økning i antall konkurser selv om veksten synes å ha avtatt noe. Utviklingen varierer mellom ulike sektorer. Bygg og anlegg samt deler av industrien, har fortsatt vanskelige kår. Dette er sektorer som er særlig viktige for leasing- og factoringvirksomheten.

Situasjonen i slutten av 2008 ga husholdningen en tankevekker når det gjaldt evnen til å betjene egen gjeld. Dette fikk betydning for forbrukermarkedet. Utviklingen frem til da hadde vært preget av stor lånevillighet og økende gjeldsbelastning. De betydelige rentenedsettinger i 2009 har dempet sårbarheten på kort sikt.

Kredittforetak og finansieringsselskaper

Internasjonalt trekkes det gjerne en klar grense mellom kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner. Finansinstitusjon er et fellesbegrep på alle foretak som driver finansieringsvirksomhet – med unntak av offentlige virksomheter og verdipapirforetak. Begrepet "finansinstitusjon" vil

etter hvert bli erstattet med "finansforetak". Dette omfatter banker, kredittforetak, finansieringsselskaper, forsikringsselskaper og ulike pensjonsforetak. Denne gruppeinndelingen er basert på hvilke former for virksomhet de ulike foretakene tilbyr.

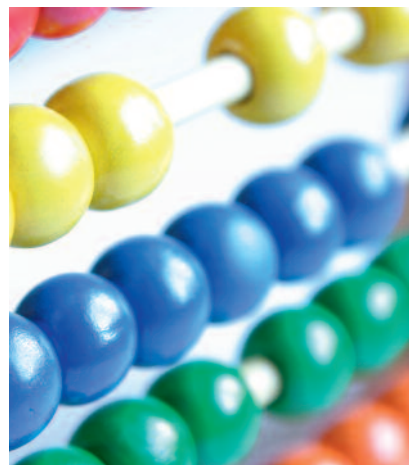
Begrepet "kredittinstitusjon" er knyttet til innlånssiden og omfatter finansinstitusjoner som tar imot innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra allmennheten – det vil si mer tradisjonelle innlån. En bank er en typisk kredittinstitusjon. Kredittinstitusjon som ikke er bank, kalles kre-

dittforetak. Dette er en egen konsesjons-type basert på behovet for å beskytte den som har fordringen på kredittinstitusjonen.

I Norge har man tradisjonelt forbundet "kredittforetak" med institusjoner som skaffer kapital ved utstedelse av obligasjoner. I dag vil også finansieringsselskaper som har konsesjon til å ta i mot ordinære lån fra allmennheten, være kredittforetak. Finansinstitusjoner som ikke er bank – dvs kredittforetak og finansieringsselskaper – kalles finansieringsforetak som en fellesbetegnelse etter finansieringsvirksomhetsloven kap 3. "Finansieringsforetak" omfatter dermed i dag virksomheter som kan være

kredittinstitusjon (kredittforetak) og virksomheter som ikke er det.

For mange fremstår denne begrepsbruken som forvirrende. Mindre forvirrende blir det ikke at man i statistisk sammenheng gjerne som tidligere ønsker å operere med en egen gruppe for obligasjonsutstedende foretak som fortsatt rubriseres som kredittforetak, men som etter dagens begrepsbruk kun blir et utvalg av de selskaper som har konsesjon som kredittforetak. Kredittforetak som ikke utsteder obligasjoner, puttes gjerne i statistisk sammenheng i gruppe med finansieringsselskaper.

Nytt Forbrukerkredittdirektiv

Etter en lang forhistorie vedtok EU i april 2008 et nytt Forbrukerkredittdirektiv – EU-dir 2008/48 – til erstatning for det gamle EU-dir 87/192. Formålet er gjennom felles lovregulering og legge til rette for at forbrukere skal få tilgang til hele det europeiske markedet. Dette vil øke konkurransen å gi forbrukere bedre og billigere tjenester.

Både lov 21.6.1985 nr 82 om kredittkjøp med forskrifter og lov 25.6.1999 nr 46 om finansavtaler og finansoppdrag med for-

skrifter gjennomfører det tidligere forbrukerkredittloven. Når det kom et nytt direktiv til avløsning av det gamle, måtte norsk lovgivning gjennomgås og endres i nødvendig utstrekning.

Direktivet omhandler i særlig grad spørsmål som:

- Opplysningsplikt ved markedsføring, forut for inngåelse av kredittavtale og underveis i avtaleperioden
- Kredittvurdering, forklarings- og veiledningsplikt

- Kredittavtalens form og innhold
- Oppsigelse, angrerett og førtidig tilbakebetaling
- Kjøperens innsigelse mot annen kredittgiver enn selgeren

Direktivet er et fullharmoniseringsdirektiv, noe som innebærer at det er små muligheter for nasjonale særvalg for kreditter som omfattes av direktivet. Det enkelte land kan derfor ikke nøye seg med minst å oppfylle direktivets krav, de kan heller ikke gå lenger og vedta strengere regler på områder som er regulert av direktivet med mindre det konkret er åpnet adgang for dette.

Et lovutvalg, der Finfo også var representert, ble relativt umiddelbart oppnevnt av Justisdepartementet for å vurdere hvordan direktivet best kunne implementeres i norsk rett. Utvalget leverte sin innstilling 11.5.2009. Etter en høringsrunde la regjeringen i begynnelsen av januar 2010 frem Prop 65 L (2009-2010) med nødvendige lovendringer. Fra forslaget kan nevnes:

- Kredittkjøpsloven oppheves og samordnes med finansavtaleloven kap 3. Enkelte prosessuelle regler overføres til tvangsfullbyrdsloven.
- Det vesentlige av direktivet gjennomføres også for utlånstyper som ikke

omfattes av direktivet – for eksempel pantelån til bolig og små kreditter som SMS-lån.

- Bestemmelsene om pre-kontraktuell opplysningsplikt endres og det åpnes for at dette kan oppfylles med formularet Standardiserte europeiske forbruker-opplysninger.

- Frarådningsplikten videreføres og det foreslås en plikt til om obligatorisk kredittvurdering ved alle kreditter til forbrukere.
- Det innføres en generell 14 dagers angrerett ved kredittavtaler.
- Kredittkjøpsloven § 8 om forbrukers adgang til å reise innsigelser fra kjøpet

mot kredittgiver videreføres som ny bestemmelse i finansavtaleloven.

- Hjemmelen for å bestemme at det skal være kontantandel ved kredittkjøp videreføres.

Loven ventes vedtatt av Stortinget i vår-sesjonen 2010.

Betalingstjenestedirektivet

I november 2007 ble EU-dir 64/2007 – Payment Services Directive (PSD), vedtatt. PSD inngår blant flere direktiv som er ment å gjennomføre visjonen om et fritt indre marked innen EØS-området. Fritt varebytte og fri bevegelighet for personer, tjenester og kapital kan bare realiseres om et og samme felles marked for betalingstjenester fungerer innen hele området. I følge fortalen er direktivet vedtatt fordi "merkene for betalingstjenester i medlemsstatene for tiden er organisert hver for seg

etter nasjonale retningslinjer, og den juridiske rammen for betalingstjenester er fragmentert i 27 nasjonale rettssystemer". PSD gir det legale grunnlaget for banknæringens initiativ til å etablere et integrert marked for betalingstjenester i euro (Single Euro Payments Area - SEPA).

PSD har en offentligrettslig del som vil være bestemmende for hvordan Norge skal regulere betalingsinstitusjoner etter 1.11.2009 og en privatrettslig del som det avtalerettslige forhold mellom partene. Også dette direktivet er et fullharmoniseringsdirektiv, med unntak for enkelte punkter der direktivet åpner for valgfrihet innenfor sitt virkeområde.

En arbeidsgruppe nedsatt av Finansdepartementet avleverte 16.2.2009 en Delrapport I – Betalingstjenester, om hvordan direktivets bestemmelser om forholdet mellom institusjon og kunde kunne gjennomføres i norsk rett (den privatrettslige delen). Rapporten ble oversendt Justisdepartementet for videre oppfølging og Regjeringen fremmet lovforslag i Ot prp nr 94 (2008-2009). Nødvendige lovendringer i finansavtaleloven ble vedtatt 19.6.2009 med virkning fra 1.11.2009.

Av de viktigste endringer kan nevnes:

- Lovbestemt kortere overføringstid for betalinger som ikke er til kredittinstitusjoner
- Endrede regler om ansvar i tilfelle misbruk av konto eller betalingsinstrumenter. Egenandelen ved misbruk av kort ble

økt fra kr 800 til kr 1 200 og ansvarstaket ved grov uaktsomhet fra kr 8 000 til kr 12 000.

- Nye regler om tilbakebetaling av belastningstransaksjoner der eksakt beløp ikke var godkjent
- Forbud mot avtale som hindrer brukerstedet til å ta gebyr (Non Discrimination Rule (NDR)) for bruk av kort (surcharging), men adgang for myndighetene til å nedlegge slikt forbud for å fremme konkurranse
- Endrede regler for når renteberegning skal starte og opphøre for innskudd og uttak

Arbeidsgruppen avleverte 9.6.2009 Delrapport II – Betalingsforetak, med forslag til hvordan betalingstjenestedirektivets offentligrettslige del kunne gjennomføres i Norge. Hovedelementet i rapporten er at det i tråd med direktivet foreslås en adgang til å etablere en ny institusjonstype som kan tilby betalingstjenester (Betalingsforetak) med noe enklere etableringsregler. Detaljene i regelverket vil bli etablert i forskrift til finansieringsvirksomhetsloven. Forslaget innebærer at såkalt "hawala"-virksomhet og tilsvarende pengeoverføringsvirksomheter kan drives i lovlige former i Norge.

Finansdepartementet la mars 2010 frem Prop 84 L (2009-2010) som følger opp dette lovforslaget.

Formidlingsgebyrer og Brukerstedprovisjoner

Et kortbasert betalingssystem har to brukergrupper – kortholdere og brukersteder. Både for kortholder og brukersted ligger det en verdi i ordningene. For kortholder dreier det seg om en enkel, oversiktlig og sikker måte å gjøre opp for seg. For brukerstedene er verdien knyttet til en kombinasjon av garantert oppgjør, lett tilgjengelig kjøpekraft, effektiv betalingsmåte og redusert kontantbeholdning. Kostnadene forbundet med systemene faller normalt tyngst på kortutsteder når det gjelder kostnader og finansiell risiko.

Et kortsystem fungerer best når det er rimelig balanse mellom antall kortholdere og antall brukersteder. For å få dette til, er det i de kortsystemene der utsteder- og innløserfunksjonen er skilt (Visa og MasterCard), etablert en ordning med formidlingsgebyr (Multilateral Interchange Fee – MIF) mellom kortutsteder og innløser. Gebyret fastsettes som en prosentsats av hver enkelt transaksjon. Det er ikke en godtgjørelse for en utført formidlingstjeneste, men en omfordeling av inntekter mellom de to aktørene fra innløser til utsteder fordi det faller mer kostnader på utstederfunksjonen enn på innløserfunksjonen. Hensikten er å oppnå et mer velfungerende marked med rimelig balanse mellom antall kort og antall brukersteder, sikre balansert verdiskapning i begge markeder kortvirksomheten retter seg mot, samtidig som man opprettholder nødvendig konkurranse.

Formidlingsgebyret kan være nasjonalt eller internasjonalt. De internasjonale gebyrene

som gjelder grensekryssende betalinger, fastsettes av de internasjonale kortsystemene. Disse gjelder også nasjonalt med mindre annet er bestemt. I Norge er det egne nasjonale formidlingsgebyrer.

EU-Kommisjonen vedtok 19.12.2007 å forby MasterCard's formidlingsgebyrer innenfor EØS-området (intra-EEA). Vedtaket ble begrunnet at MIF fastsettes kollektivt innenfor kortsystemet og ikke i et fritt marked. Innløser og utsteder kan ikke fritt avtale avvikende gebyrer. Etter EU's oppfatning fører MIF til at det blir for mange utstedere og for få innløserne enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt. Dette reduserer konkurransen i innløsermarkedet og øker kostnadene for forbrukerne. Vedtaket er påklaget.

Finansdepartementet ba i brev februar 2008 Konkurransetilsynet vurdere hvorvidt konkurransereglene kan benyttes for å øke den samfunnsøkonomiske effektivitet i de internasjonale kortsystemene som benyttes i Norge. I særlig grad er det tenkt på de såkalte firepartssystemene som Visa og Mastercard, der man opererer med MIF fra innløser til utsteder.

Finco ble i den forbindelse påkalt av Mastercard Member Forum om å bistå med håndteringen av denne sak overfor Konkurransetilsynet. I brev 15.5.2009 minnet Konkurransetilsynet om at konkurranseloven § 10 rammer "enhver avtale mellom foretak, enhver beslutning truffet av sammenslutninger av foretak og enhver form for samordnet opptreden" med konkurransebegrensende formål eller virkning. Ut i fra dette vurderer MMF å avstå fra å treffe beslutning på dette område og overlate fastsettelsen til MasterCard gjennom såkalt Domestic Fall Back Interchange.

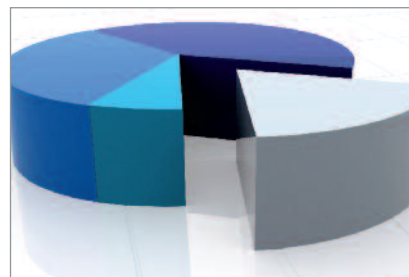
I denne forbindelse kan det være grunn til å minne om at finansavtaleloven § 39b gjennom endringer som følge av PSD, nå forbyr bruk av såkalte Non Discrimination Rules (NDR). Det vil si at kortsystemene ikke lenger har adgang til å forby brukerstedene å ta gebyr for bruk av kort. I praksis vil dette i dag få størst betydning for Visa siden MasterCard har fjernet dette forbudet for flere år siden. Det er på nåværende tidspunkt vanskelig å si hvordan virkningen av det nye forbudet vil slå ut.

Merverdiavgiften

Innføringen av generell merverdiavgift på tjenester i 2001 skaper fortsatt problemer for finansbransjen. Endringen innebærer at det skal beregnes merverdiavgift ved all tjenesteomsetning, med mindre tjenesten er spesielt unntatt i loven. Finansielle tjenester er fortsatt unntatt avgift, men flere tilknyttede tjenester er blitt avgiftspliktige. Den 19.6.2009 ble det vedtatt en ny mer-

verdiavgiftslov med virkning fra 1.1.2010. Dette er imidlertid kun en mer teknisk oppdatering og er ikke ment å innebære realitetsendringer.

Unntaket for finansielle tjenester reiser fortsatt en rekke problemstillinger. Dette gjelder for det første en mange av de tjenester som finansinstitusjonen selv leverer

til sine kunder og om disse skal betraktes som finansielle avgiftsfrie tjenester eller administrative avgiftspliktige tjenester. Her er det etter hvert skjedd en avklaring for mange tjenesters vedkommende, men fortsatt gjenstår uklare spørsmål.

Ennå mer problematisk er merverdiavgiften på de tjenester institusjonen kjøper inn fra underleverandører og som i mange tilfelle er en nødvendig del av den finansielle tjeneste institusjonen produserer – for eksempel datatjenester. Er dette fritatt finansiell tjeneste eller det en avgiftspliktig tjeneste knyttet til administrasjon, informasjon eller markedsføring? I 2009 har disse problemstillinger lagt beslag på mye av foreningens tid. Problemstillingen har særlig vært knyttet til 3 områder:

MVA på formidlingsprovisjoner

I departementets fortolkningsuttalelse fra 2001 om avgiftsunntaket for finansielle tjenester er det lagt til grunn at formidling av finansielle tjenester, der formidleren bistår i å opprette kontakt mellom kunde og finansforetak, er unntatt fra merverdiavgift. Formidling av lånekontrakter har der-

for, i motsetning til formidling av leasingkontrakter, vært ansett som en avgiftsfri finansieringstjeneste.

Hva som ligger i begrepet "formidling" viste seg å være mer problematisk enn man først skulle tro. Bransjens syn har vært at formidling består i at man bringer to parter sammen i den hensikt å avtale om lån skal slutes. En lagmannsrettsdom (Borgarting LR 15.4.2008), en bindende forhåndsuttalelse (BFU 19/08) samt noen avgjørelser fra Klagenemnda for merverdiavgift (KMVA 2008-6239 og 2008-5741), syntes imidlertid å trekke en snevrere ramme slik at mva-unntaket ved formidling av lån fremsto som nærmest illusorisk. For lånekunden vil dette føre til en dyrere tjeneste, siden kredittyster ikke har fradrag for inngående mva relatert til utlånstjenester.

Skatteetaten viste i sine avgjørelser til praksis fra EU-domstolen – særlig C235/00 (CSC) og C453/05 (Völker Ludwig), men fra mange hold ble det anført at man her trådte feil i sin tolkning av disse sakene.

Når det gjaldt formidling av billån gjennom

forhandlernettet, hadde Finfo allerede i 2001 tatt opp spørsmålet med Oslo Fylkes-skattekontor om den avgiftsmessige håndtering av slike provisjoner. Selskapenes praksis var basert på den oppfatning som der kom frem. Senere avgjørelser skapte imidlertid betydelig usikkerhet om man fortsatt kunne legge til grunn fylkesskattekontorets uttalelse. Finfo tok derfor i desember 2008 opp spørsmålet med Finansdepartementet for å få avklart situasjonen. For bransjen dreide det seg om betydelig beløp. Saken ble fulgt tett opp fra Finfos side gjennom hele 2009.

Parallelt med at denne forespørselen tok elektrokjeden Expert ut stevning mot Staten på bakgrunn av ovennevnte KMVA 2008-6239. Like før hovedforhandling skulle avholdes, ble staten enig med Expert om at klagenemndsavgjørelsen ut i fra eksisterende EU-praksis, måtte være feil. Avgjørelsen ble deretter opphevet gjennom felles prosesskrift. Dette betydde at Finansdepartementet grep inn og endret forvaltningspraksis på området.

Den 16.11.2009 ble dette bekreftet i brev til Finfo der departementet sa seg enig med foreningen i at merverdiavgift heller ikke skulle beregnes på denne type provisjoner til bilforhandlere.

Automatiserte bomstasjoner

Bruk av bompenger for å finansiere enkeltprosjekter innenfor veibygging har lang tradisjon i Norge. Fører har normalt hatt valget mellom å betale en avgift eller å kjøre en lenger, men avgiftsfri, vei til bestemmelsesstedet. Over tid har dette endret seg. Tilknytningen til et konkret veiprojekt er blitt løsere og man har gått over fra forskuddsvis betaling til mer etterskuddsvis innbetaling gjennom automatiserte bomstasjoner.

Etter Vegloven § 27 med tilhørende forskrift 30.4.2004 nr 678 om betaling av bomavgift § 2, er registrert eier solidarisk ansvarlig med fører for bomavgiften med mindre bilen er stjålet. Overgangen fra forskuddsvis, alternativt kontant betaling, til at bompaseringer nå kjøpes på kreditt,

skaper betydelige utfordringer for leasing-selskapene som registrerte eiere. Særlig ble dette merkbart da Fjellinjen i Oslo automatiserte sine stasjoner i februar 2008. Økningen i antall krav på bomavgift ble eksplosiv.

I denne saken dukker det også opp avgiftsspørsmål. Selve bomavgiften er avgiftsfri, men hvordan skal man håndtere dette videre:

1. Blir håndteringen av kravet en del av leasingselskapets avgiftspliktige omsetning eller skal det behandles som et avgiftsfritt utlegg?
2. Er avgiften en skatt eller vederlag for en avgiftsfri tjeneste knyttet til fast eiendom?
3. Hvem er kjøper av tjenesten - fører eller registrert eier?
4. Hvilken betydning har det at det er inngått AutoPASS-avtale?
5. Dersom leasingselskapet er kjøper, kan avgiften viderefaktureres avgiftsfritt til kunden eller er den blitt en del av det avgiftspliktige leievederlaget?

Finfo har tilskrevet Skatt Øst for å få avklart en del av disse problemstillinger. Omleggingen reiser også et mer prinsipielt spørsmål om hvor langt man kan strekke solidaransvaret etter Vegloven § 27. Det er lite tvilsomt at omlegging av praksis for bomselskapene fremstår som rasjonelt begrunnet. Blir kravet ikke betalt, har man tross alt bilens eier å falle tilbake på. Det bør likevel kunne reises spørsmål ved om slik utvidet kredittgivning kan sies å ligge innenfor formålet til bestemmelsen om solidaransvar etter vegloven § 27. I følge forskriften § 2 skal betaling skje "ved passering", og ved denne formulering tenkte man nok neppe på at passeringstjenestene skulle selges på kreditt i stor grad.

Fordeling av inngående avgift på fellesanskaffelser

Mange finansieringsselskaper har både avgiftspliktig (typisk leasing) og avgiftsfri omsetning (lån). Inngående mva kan trekkes fra i den grad kostnaden har en relevant og naturlig tilknytning til virksomhet som faller

innenfor mva-lovens område. Dersom en anskaffelse er foretatt under ett (fellesanskaffelser) blir det nødvendig å fordele kostnaden etter mva-loven § 8-2 (gammel lov § 23).

Tidligere Forskrift 18 (F18) ga nærmere regler om fordeling av inngående avgift. Hovedregelen var antatt bruk, men i § 3 var det på den annen side gitt en regel om at inngående avgift på varer og tjenester som anskaffes til bruk under ett for virksomhetens felles drift, kunne fradras for så stor del som svarer til den avgiftspliktige omsetning i forhold til virksomhetens samlede omsetning i siste regnskapsår (omsetningsfordeling). De fleste finansforetak valgte å gjøre bruk av sjablongregelen da dette ga en enkel og praktikabel fordeling med lite innslag av skjønn.

Forbauselsen var stor da Klagenemnda for merverdiavgift i en konkret sak (KMVA 2008-6131) satte sjablongregelen til side og nektet fradrag basert på omsetning. Finfo innhentet en juridisk betenkning som konkluderte med at § 3 var en selvstendig regel og et tilbud som den avgiftspliktige kunne velge om han ville benytte eller ikke. Gjorde man bruk av regelen, kunne valget ikke senere settes til side fordi en fordeling etter antatt bruk hadde gitt en annen fordeling.

Finfos oppfatning var derfor at Klagenemnda hadde brukt feil rettsregel på faktum og Finansdepartementet ble derfor i 2008 anmodet om å gjøre om vedtaket. Uheldigvis ble imidlertid departementets omgjøringsadgang av vedtak i klagenemnda fjernet i 2009. Departementet kunne derfor ikke etterkomme anmodningen.

Samtidig fikk man i forbindelse med ny merverdiavgiftslov en ny forskrift § 8-2-2. Der har avgiftsmyndighetene under dekke av å være en redaksjonell endring, valgt en formulering som etter Finfos oppfatning innebærer en realitetsendring som gjør at myndighetene kan treffe vedtak i tråd med

KMVA 2008-6131. Finfo vil i 2010 ta dette forholdet opp med departementet. Etter vår oppfatning kan konsekvensene av å erstatte en forutsigbar sjablongregel med en regel basert på skjønn, neppe være tilstrekkelig overveid. Dette vil gi en uoversiktlig praksis basert på skjønnbaserte og

selskapsspesifikke fradragsnøkler tilpasset virksomheten til hvert enkelt av våre medlemmer. Et slikt system vil stille krav til betydelig dokumentasjon og merarbeid og vil være tilnærmet umulig å etterprøve fra myndighetene.

Kundekontroll

Ny hvitvaskingslov og tilhørende forskrift ble vedtatt 6.3.2009 og trådte i kraft 15.4.2009. Loven er en oppfølging av EU's 3 hvitvaskingsdirektiv – EU-dir 2005/60.

Lov og forskrift pålegger alle banker og finansieringsselskaper, samt en rekke andre aktører, en rekke plikter som består i:

- plikt til å foreta kundekontroll av nye kunder,
- løpende oppfølging av eksisterende kundeforhold,
- plikt til å foreta undersøkelser dersom det oppstår mistanke om at en transaksjon har tilknytning til utbytte av en straffbar handling eller gjennomføring av terrorhandling,
- plikt til å registrere opplysninger om kunden og resultater av slike undersøkelser,
- plikt til å oversende opplysninger til Økokrim om mistenkelige transaksjoner,
- plikt til å oppbevare informasjon om kunden og kopier av dokumenter som er benyttet i forbindelse med kundekontroll,
- plikt til å lære opp ansatte og andre personer som utfører oppgaver på vegne av finansieringsselskapet slik at de blir kjent med plikter som følger av hvitvaskingsloven.

Hensikten med reglene er å forsikre seg om at selskapets kunder ikke misbruker det finansielle systemet til å hvitvaske penger som stammer fra utbytte fra kriminelle handlinger eller som er tenkt benyttet til finansiering av terrorvirksomhet.

Den viktigste endringen i det nye regelver-

ket er innføring av risikobasert kundekontroll og løpende oppfølging. Med risiko menes her ikke kredittrisiko, men risiko knyttet til mulighet for hvitvasking og/eller terrorfinansiering. Plikten til å foreta kundekontroll går vesentlig lenger enn identitetskontrollen i det tidligere regelverket. Kravene til formell identitetskontroll med fremvisning av legitimasjonsdokumenter knyttet til personlig oppmøte, er redusert, men supplert med forsterkede krav til registrering av kundeopplysninger, bekreftelse av kundens identitet samt innhenting av opplysninger om kundeforholdets formål og eventuelle reelle rettighetshavere.

Kundeforhold med antatt høy risiko for hvitvasking og terrorfinansiering utløser forsterkede kontrolltiltak – f.eks. identifisering av Politisk Eksponerte Personer (PEP). Plikten til å etablere elektroniske overvåkingssystemer videreføres.

Finanstilsynet har i Rundskriv 8/2009 gitt en Veiledning om hvordan lov og forskrift skal håndteres. Finfo har i eget sirkulære utdypet dette noe i relasjon til problemstillinger som er særlig relevante for finansieringsselskaper.

Finansportal

På stadig flere områder fremstår markedet som den viktigste reguleringsmekanismen. For kundene gir dette utfordringer. Informasjonstilgangen er ofte overveldende, men det er også behov for å håndtere, sammenstille og sammenligne informasjon.

I regi av Barne- og likestillingsdepartementet og med nært samarbeid med organisasjonene i finansnæringen, ble det i 2007 igangsatt arbeid med å utvikle en nettportal for forbrukere med prisopplysninger og annen informasjon om finansprodukter. Formålet er å gjøre det enklere for forbrukerne å orientere seg i markedene for sparing, lån og forsikring. Ved at det blir lettere

å sammenlikne ulike finansielle produkter, kan portalen også bidra til å stimulere konkurransen i personkundemarkedene.

Den første versjon av finansportalen.no ble lansert rett over nyttår 2008 og dekket boliglån og dagligbanktjenester. I 2009 ble portalen utvidet til også å omfatte smålån og kredittkort – produkter som i stor utstrekning tilbys av finansieringsselskaper.

Leasing og regnskap – forslag til nye internasjonal standarder

International Accounting Standards Board (IASB) og US Financial Accounting Standards Board (FASB) la 19.3.2009 frem et offentlig høringsnotat - Leases: Preliminary Views – om regnskapsføring av leasing. Dette første forslaget omfattet bare regnskapsføring hos kunden, ikke for leasingelskapet.

Bakgrunnen for forslaget er et ønske fra investorer og andre brukere av regnskapsmateriale om å forbedre rapporteringen av leasing i internasjonale regnskapsstandarder som IFRS (International Financial Reporting Standards) og US-GAAP

(Generally Accepted Accounting Principles). I dag er det bare verdier og forpliktelser knyttet til *finansielle* leasingkontrakter som fremkommer i balansen. *Operasjonelle* leasingavtaler håndteres kun i resultatregnskapet. Den ulike håndteringen reiser følgende problemstillinger:

- Mange regnskapsbrukere mener at alle leiekontrakter gir opphav til eiendeler og forpliktelser som bør balanseføres i finansregnskapet. Rutinemessig må derfor disse justere regnskapstallene ut i fra kunnskap om effekten av operasjonelle leasingavtaler.

- Skillet mellom operasjonelle og finansielle leasingavtaler innebærer et kunstig skille mellom leasingkontrakter som i realiteten er svært like. Dette gjør det vanskelig å sammenligne regnskap.
- Den ulike regnskapshåndteringen gir grunnlag for å tilpasse kontraktene slik at spesielle regnskapsmessige virkninger oppnås.

I høringsnotatet skisseres en ny konseptuell tilnærming – alle leieavtaler gir grunnlag for rettigheter og forpliktelser som bør balanseføres (right-of-use modell).

Forslaget har møtt kraftig motstand fra leasingbransjen. Hovedinnvendingen er at krav om økt balanseføring vil komplisere hverdagen for leasingkundene når det gjelder regnskapsmessige vurderinger og målinger. Dette kan forsvares for big-ticket leasing, men ikke for det store gross av små og mellomstore kontrakter. Økt balanseføring vil dessuten kreve mer kapital og vil i en rekke land også kunne få skatterettslige konsekvenser.

For Norge er det sannsynlig at forslaget ikke vil få de helt store konsekvenser. For det første er det få selskaper på kundeside

den som avlegger regnskap etter IFRS. Etter norske regnskapsregler følger det direkte av regnskapsloven at små- og mellomstore foretak kan unnlate å balanseføre leiekontrakter. For det andre er forholdet til skattehåndteringen avklart – reelle leiekontrakter er ikke skattepliktig formue.

Litt senere på året la IASB og FASB også frem et diskusjonsnotat om hvordan utleie/leasing skal regnskapsføres hos utleier/leasingselskap. Notatet legger til grunn den samme "right-of-use" modell som ovennevnte forslag for kundesiden.

Notatet tar utgangspunkt i to ulike tilnærminger:

1. Utleier tar leasingobjektet helt eller delvis ut av balansen og erstatter dette med fordringer på leiebeløp. Restverdien beholdes.
2. Utleier beholder leasingobjektet på balansen. Leiekontrakten gir opphav til en ny rettighet (retten til leiebeløpene) og en ny forpliktelse (forpliktelsen til å stille leieobjektet til disposisjon for kunden).

Det første alternativet er mest likt det system som i dag følges av selskapene. Alternativ 2 vil øke balansesummen siden samme avtaleforhold vil gi grunnlag for to eiendeler på balansen – objektet og kravet på leiebeløp.

Notatet anbefalte selv alternativ 1. Stor var derfor forbauselsen da IASB/FSAB på et møte i juli 2009 gikk inn for alternativ 2. Dette ble begrunnet med hensynet til realitet – leieobjektet er en økonomisk ressurs som genererer inntekter for utleier. Utleier er eier og kan fortsatt selge objektet. Metoden gjør at man kan ha en standard for alle typer leiekontrakter – for eksempel leieforhold der man har flere kundeforhold i en regnskapsperiode eller der man leier ut kun deler av et objekt.

Finansinstitusjoner som tilbyr leasing har vært sterk motstander av alternativ 2 på prinsipielt grunnlag og fordi metoden vil øke balansen kraftig og medføre økte kapitalkrav.

IFRS for SME's

International Accounting Standards Board (IASB) offentliggjorde 9.7.2009 en ny International Financial Reporting Standard (IFRS) for små og mellomstore foretak – Small and Mediumsized Entities (SME). Hensikten med standarden er å etablere en

IFRS spesielt designet for å møte behovet for foretak som ikke er børsnotert, men samtidig har behov for å gi entydig regnskapsmessig informasjon til eksterne brukere. Dette kan være eiere som ikke involvert i administrasjonen av selskapet, eksisterende og fremtidige kreditorer og långivere, kredittopplysningsbyråer med mer.

IASB igangsatte arbeidet med standarden i 2004 etter sterkt påtrykk for en enklere standard enn full IFRS. IFRS for SME's er en standard som står på egne ben og avviker fra IFRS på en rekke områder. I trykt versjon er den på 230 sider med ca 300 notekrav i motsetning til IFRS på 2 800 sider (stadig økende) med 3 000 notekrav.

I Norge er det i dag mange tilgjengelige regnskapsspråk. Vi har full IFRS, tradisjonell norsk regnskapsskikk (N-GAAP), regnskaps-sikk for små foretak, ideelle organisasjoner og noe som heter forenklet IFRS. Det siste er et regnskapsspråk for de som ønsker å benytte noe som ligner IFRS i selskapsregnskaper innenfor børsnoterte konsern. Forenklet IFRS er en særnorsk sak fastsatt som forskrift til regnskapsloven – jf sirk nr 90/2006 og 53/2007.

Dersom Norge eller EØS-land skal kunne anvende IFRS for SME's, må løsningen ligge innenfor regnskapsdirektivene. EU har startet vurderingen av dette, men foreløpig er det uklart hva dette vil føre til. Det er heller ikke gitt at Norge vil åpne for IFRS for SME's i tillegg til eller erstatning for de regnskapsspråk man allerede har. Mange mener IFRS for SME's er altfor lik full IFRS. Riktignok er den mindre i volum, men det betyr bare at man ikke finner svarene i selve standarden. Disse må man gå til full IFRS for å finne.

Dessuten kan IFRS ikke benyttes i skatte-sammenheng. De fleste norske bedrifter setter opp regnskap for skatteformål. Et separat regnskap basert på regnskapsfaglige prinsipper som ikke kan benyttes til skatteformål, vil for mange oppfattes som nokså formålsløst.

Banklovkommisjonen

Hovedarbeidet for den regjeringsoppnevnte Banklovkommisjonen består i å gjennomgå i full bredde finansinstitusjons- og kredittlovgivningen med sikte på modernisering, samordning og til dels fore-

slå ny lovgivning. Kommisjonen ble opprettet i 1990. Finfo var tidligere medlem i kommisjonen, men gikk ut i 2000. Fra 2006 er foreningens adm dir igjen oppnevnt som medlem.

Kommisjonen har så langt fremlagt 22 utredninger:

1. NOU 1994:11 – Finansavtaler og finansoppdrag	12. NOU 2004:24 – Pensjonskasselovgivning. Konsolidert forsikringslov.
2. NOU 1995:25 – Sikringsordninger og offentlig administrasjon av finansinstitusjoner	13. NOU 2005:15 – Obligatorisk tjenestepensjon
3. NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v.	14. NOU 2006:12 – Felles Pensjonskasser
4. NOU 1998:14 – Finansforetak m.v.	15. NOU 2006:17 – Kredittforening som konsernspiss
5. NOU 1999:31 – Oppkjøp og inndrivning av fordringer m.v.	16. NOU 2007:01 – Meglerprovisjon i forsikring
6. NOU 2001:23 – Finansforetakenes virksomhet	17. NOU 2007:05 – Frarådningsplikt i kredittkjøp
7. NOU 2001:24 – Ny livsforsikringslovgivning	18. NOU 2007:17 – Individuell pensjonsordning
8. NOU 2002:14 – Finansforetakenes virksomhet II	19. NOU 2008:13 – Eierkontroll i finansinstitusjoner
9. NOU 2002:21 – Oppsigelse av forsikringsavtaler	20. NOU 2008:20 – Skadeforsikringsselskapenes virksomhet
10. NOU 2003:11 – Konkurransen i kollektiv livsforsikring	21. NOU 2008:21 – Nettbankbasert betalingsoverføring
11. NOU 2003:28 – Kjønn- og aldersnøytralitet i kollektive pensjonsordninger	22. NOU 2009:02 – Kapital- og organisasjonsformer i sparebanksektoren.

Finansavtaler

Kommisjonens første innstilling NOU 1994:19 – Finansavtaler og finansoppdrag resulterte i lov 5.6.1999 nr 49 om finansavtaler og finansoppdrag. Denne trådte i kraft 1.7.2000. Loven gjelder ikke for kreditter som faller inn under kredittkjøpsloven og heller ikke leiefinansiering (leasing).

I 2007 la Banklovkommisjonen i NOU 2007:5 frem forslag om at en bestemmelse lik frarådningsplikten i finansavtaleloven, også ble innført i kredittkjøpsloven. Dette ble gjort i 2008 med virkning fra 1. januar 2009.

I 2008 la Banklovkommisjonen i NOU 2008:21 frem forslag om endringer i finansavtaleloven om ansvarsregulering ved nettbankbasert betalingstjenester ved feilbruk fra kundens side og uvedkommendes misbruk av nettbankkonti. Forslaget er foreløpig ikke lagt frem for Stortinget.

I 2009 ble finansavtaleloven kap 2 vesentlig som følge av implementering av PSD.

Betalingssystemer m.v.

Banklovkommisjonen arbeidet deretter med spørsmål knyttet til offentligrettslig regulering av aktørene innen betalingsformidling. Arbeidet resulterte i NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v. Ny lov ble vedtatt 17. desember 1999.

Opprinnelig var det foreslått at også betalingssystemer som ikke var knyttet opp til kundekonti i banker eller finansieringsforetak skulle omfattes av reguleringen – for eksempel oljeselskapenes og varehuskjeders kortsystemer. Dette ble imidlertid utelatt i den endelige lovtekst.

Institusjonslovgivningen – finansforetak m.v.

En sentral del av Kommisjonens arbeid består i å samordne og revidere finansinstitusjonslovgivningen i sin alminnelighet. Av praktiske årsaker er dette arbeidet blitt inndelt i flere delutredninger.

NOU 1998:14 tar for seg mange problemstillinger av særskilt interesse for medlemsselskapene. Dette gjelder bl.a. endret lovdefinisjon av finansieringsselskap, muligheten for at en bank skal kunne eie en annen mer spesialisert bank og mulighet for norske finansieringsselskaper til å delta med omfattende eierandeler i selskaper som tilbyr selgerkreditt (joint venture). Det legges også opp til en enklere organstruktur enn i dag i det representantskapet foreslås fjernet og kontrollkomité/tilsynsutvalg skal bortfalle som obligatorisk organ.

NOU 2001:23 utfyller i større detalj det mer rammeorienterte regelverket. Kommisjonen har her bl.a. vurdert regler for finansforetaks virksomhet med hensyn til totalkundeavtaler, bruk av kundeinformasjon innad i konsern, krav til kredittvurdering, bortsettning av arbeidsoppgaver, mulighetene for verdipapirisering i det norske finansmarked m.v.

NOU 2002:14 er en videreføring av det arbeidet som ikke ble ferdigbehandlet i den 4. og 6. utredningen. Her har man behandlet utbytte og konsernbidra, finansforetaks eie av aksjer, andeler og fast eiendom, tvisteløsningsordninger, overnasjonale tilsynsmyndigheter, fjernsalg av finansielle tjenester og tiltak mot hvitvasking av penger.

NOU 2008:13 gjennomfører EU's direktiv (EU-dir 2007/44) om prosedyreregler for erverv økte eierandeler i den finansielle sektor i norsk lov. For Norges vedkommende er disse tiltakene foregrepet gjennom lovendringer i 2003 på bakgrunn av NOU 2002:14

NOU 2009:2 tar for seg spesielle problemstillinger knyttet til rammevilkår for sparebankene.

Utredning nr. 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18 og 20 har i stor grad beskjeftiget seg med forsikrings- eller pensjonsmessige spørsmål av mindre betydning for finansieringsselskapene.

Til slutt er det meningen at det skal frem-

mes en samlet lovtekst for lov om finansforetak der en inkluderer forslag fremmet i Utredning nr. 4, 6, 8, 15, 19 og 22, som er ment å erstatte lov 10.6.1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner. Arbeidet er nå i realiteten avsluttet og endelig NOU vil bli lagt frem tidlig i 2010.

Finansskole – organisert undervisningstilbud for ansatte i medlemsselskapene

Finansieringsselskapenes Forening har i mange år hatt et permanent og systematisk undervisningsopplegg for ansatte i medlemsselskapene. Kursopplegget er

under konstant evaluering i eget Kursutvalg for å gi et enhetlig og best mulig undervisningsopplegg skreddersydd for vår bransje.

Hovedkurset (Finansskolen) er delt inn i kurs for nybegynnere og viderekomende. Kursene for nybegynnere gir en grunnleggende innføring i en rekke sentrale emner og produkter innenfor leasing og lån, factoring og kundeservice. De viderekomende kursene er hevet noe i vanskelighetsgrad i forhold til tidligere og er ment for ansatte med noen års erfaring i bransjen. Undervisningen gis av dyktige fagfolk med lang erfaring fra bransjen kombinert med oppgaver i løpet av kursdagene, også hjemmeoppgaver, slik at selvstudium blir en viktig del av undervisningsopplegget. Etter hvert kurs er det eksamen i form av en prosjektoppgave. Det gis karakteren Bestått/ Ikke bestått, med vitnemål til dem som består.

Rettslige rammebetingelser for finansieringsselskaper

Fra 1976 har det vært nødvendig med offentlig tillatelse (konsesjon) for å drive eller medvirke til finansieringsvirksomhet.

Lovverket om finansieringsselskaper kan deles inn i to hovedgrupper:

1. offentligrettslig regulering av virksomheten
2. privatrettslig regulering av forholdet mellom institusjon og kunde

Mer om finansinstitusjonenes rettslige rammebetingelser er tilgjengelig på for- eningens hjemmesider www.finfo.no. I denne årsberetning redegjøres bare for enkelte hovedtrekk samt spesielle forhold som skjedde i 2009.

Offentligrettslig regulering

Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner av 10. juni 1988 nr. 40 inneholder de sentrale bestemmelser for bransjen. Etter denne loven kan finansieringsvirksomhet i Norge kun drives av:

- forretnings- og sparebanker
- finansieringsselskaper
- kredittforetak
- forsikringsselskaper
- kredittinstitusjoner med konsesjon innen EØS-området
- andre utenlandske kredittinstitusjoner som har særskilt tillatelse

Banker og forsikringsselskaper har egne særlover som regulerer og gir mer detaljerte bestemmelser om organisering og virksomhet. For finansieringsforetak – som er en fellesbetegnelse på finansieringsselskaper og kredittforetak – er det gitt spesialregler i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 3.

Låneformidlingsvirksomhet er ikke konsesjonspliktig, men meldepliktig etter lovens kapittel 4. Låneformidlere må stille sikkerhet. Låneagenter er ikke regulert direkte, men reguleres indirekte gjennom tilsynet med oppdragsgiver. Forhandlere som tilbyr finansiering av kjøpet på vegne av eksterne kredittgiver, regnes som låneagent.

I alt er det med hjemmel i finansieringsvirksomhetsloven gitt 33 materielle forskrifter med hjemmel i denne loven.

Loven ble 19.6.2009 endret som følge av vedtagelse av en rekke lover som hver for seg medførte endringer i finansieringsvirksomhetsloven.

Banklovkommisjonen arbeider kontinuerlig med en modernisering og revisjon av bank- og finanslovgivningen. I 2009 har dette arbeid resultert i 1 utredning (Utredning nr. 22): NOU 2009:2 – Kapital- og organisasjonsformer i sparebanksektoren. Forslaget ble gjennomført gjennom endring av finansieringsvirksomhetsloven den 19.6.2009. Samme dag ble det også foretatt en del andre endringer som følge av andre lovvedtak, herunder endringer i bestemmelsene om eierkontroll som følge av Banklovkommisjonens forslag i NOU 2008:13, krav om revisjonsutvalg etter revisorloven og endring av Kredittilsynets navn til Finanstilsynet.

Etter *lov om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel av 7. des. 1956 nr 1*, er finansieringsselskapene underlagt offentlig tilsyn. Tilsynet gjennomføres av Finanstilsynet som skal se til at de institusjoner de har tilsyn med, virker på en betryggende og hensiktsmessig måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Som ledd i tilsynsvirksomheten kan Finanstilsynet gi bindende pålegg.

Lov om merverdiavgift av 19. juni 2009 nr 58

med tilhørende forskrifter er av stor betydning for finansieringsselskapene da leasing og store deler av factoringvirksomheten er avgiftspliktige tjenester. For leasing har dette lenge vært tilfelle da leasing i avgiftssammenheng er å anse som en avgiftspliktig utleietjeneste. For factoring er avgiftsplikten av nyere dato da de administrative deler av tjenesten ble gjort avgiftspliktig gjennom den generelle merverdiavgiftsreformen av 1.7. 2001.

Privatrettslig regulering

Lov om finansavtaler og finansoppdrag av 25. juni 1999 nr 46 regulerer sentrale former for avtaler om finansielle tjenester som tilbys publikum av finansinstitusjoner – herunder innskudd, betalingstjenester, utlån og kausjon. Når kunden er forbruker vil lovens bestemmelser normalt ikke kunne fravikes gjennom avtale. Loven gjelder ikke leasing, factoring og kredittytting som faller innunder kredittkjøpsloven. Reglene om kausjon gjelder imidlertid uansett om lånet/kreditten faller innenfor eller utenfor loven.

Finansavtaleloven ble i 2009 vesentlig endret som følge av implementering av EU-dir 2007/64 – Payment Services Directive (PSD). Ved endringslov 19.6.2009 nr 81 ble det gjort en rekke endringer i lovens kapittel 1 (allmenne regler) og kapittel 2 (innskudd og betalingstjenester). Blant annet ble kortholders objektive ansvar ved misbruk av kort øket fra kr 800 til kr 1 200 og ved grov uaktsomhet fra kr 8 000 til kr 12 000.

Lov om kredittkjøp av 21. juni 1985 nr 82 regulerer kjøp av løsøre på kreditt, kontokredittavtaler og forbrukerleie. Mens den generelle finansavtaleloven som dekker ordinære utlån er av forholdsvis ny dato, er spesialreglene om kreditt i forbindelse med kjøp en videreføring av regler man har hatt helt siden 1916 (avbetalingsloven). Grensegangen mellom de to lover er til dels komplisert da de løser samme spørsmål på forskjellige måter.

I 2009 ble det i NOU 2009:11 – Kredittavtaler fremmet forslag om å oppheve kredittkjøpsloven og samordne denne med finansavtaleloven. Foranledningen var kravet om implementering av EU-dir 2008/48 – Consumer Credit Directive (CCD) og erkjennelse av at denne type kreditt nå for det vesentlige ytes av ordinære finansinstitusjoner og ikke lenger kjøpmannen på hjørnet. Å ha to forskjellige lover som regulerer kredittgivning til forbrukere, er derfor lite hensiktsmessig.

Statistikk

ULIKE UTLÅNSTYPER I MILL. KRONER OG PST. AV BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

År	Leasing		Factoring*		Kredittkort		Billån/øvrigt utlån		I alt	
	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.
1994	8 625	33 %	2 969	11 %	3 844	15 %	10 827	41 %	26 265	100 %
1995	12 158	39 %	3 313	10 %	4 459	14 %	11 644	37 %	31 574	100 %
1996	15 168	38 %	3 741	9 %	5 037	13 %	15 920	40 %	39 866	100 %
1997	20 029	42 %	1 561	3 %	5 507	12 %	23 787	43 %	50 884	100 %
1998	23 716	38 %	1 850	3 %	6 470	10 %	30 836	49 %	62 872	100 %
1999	25 837	46 %	1 919	3 %	8 272	15 %	19 687	35 %	55 715	100 %
2000	31 182	48 %	2 096	3 %	9 669	15 %	22 028	34 %	64 975	100 %
2001	37 372	50 %	2 671	4 %	10 735	14 %	24 096	32 %	74 874	100 %
2002	39 447	49 %	2 869	4 %	10 822	13 %	28 021	34 %	81 159	100 %
2003	40 764	47 %	3 285	4 %	12 552	14 %	30 506	35 %	87 107	100 %
2004	47 136	46 %	3 928	4 %	16 004	16 %	35 973	35 %	103 041	100 %
2005	56 054	46 %	4 627	4 %	18 077	15 %	42 028	35 %	120 786	100 %
2006	65 765	47 %	6 269	5 %	20 476	15 %	46 317	33 %	138 827	100 %
2007	74 656	47 %	7 626	5 %	23 719	15 %	53 152	33 %	159 153	100 %
2008	84 557	49 %	6 745	4 %	26 373	15 %	55 556	32 %	173 231	100 %
2009	79 129	48 %	4 940	3 %	28 028	17 %	53 983	32 %	166 080	100 %

* P.g.a. endringer i regnskapsforskriften er tall for perioden 94-96 ikke sammenlignbare med senere år.

FACTORINGSTATISTIKK (inkl. bloc factoring)

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Tall i millioner kroner

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Omsetning	64 083	70 946	76 793	94 325	133 577	147 222	126 799
Risikoavdekkede fordringer	1 231	1 614	1 945	2 578	2 187	1 777	1 121
Utlån utover eller uten risikoavdekning	2 054	2 314	2 682	3 691	5 439	4 968	3 819
Margintrekk	177	224	381	349	633	316	264
Utlån	3 108	3 705	4 246	5 920	6 993	6 429	4 676

KORTSTATISTIKK 2009

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Omsetning (millioner kroner)

	Varekjøp totalt	Kontantuttak totalt	Sum totalt	Herav; Varekjøp utland	Herav; Kontantuttak utland	Herav; Sum utland
Internasjonale betalingskort	31133	5327	36460	14180	2547	16727
Internasjonale kredittkort	46406	10423	56829	19555	4200	23755
Nasjonale kredittkort	1002	56	1058	0	0	0
Internasjonale debetkort	48207	18880	67087	36291	17736	54027
Sum omsetning	126748	34686	161434	70026	24483	94509

Medlemsfortegnelse pr. februar 2010

Selskap	Postadresse	Telefon	Fax	www
BB Finans ASA	Postboks 103 – Minde, 5821 BERGEN	05115	55 27 40 01	www.bbf.no
BMW Financial Services	Postboks 1, 1330 FORNEBU	67 11 80 00	67 11 80 01	www.bmw.no/finansiering
De Lage Landen Finans Norge	Postboks 184, 1325 LYSAKER	67 18 70 00	67 18 70 01	www.delagelanden.com
DnB NOR Finans AS	Postboks 7125, 5020 BERGEN	56 12 85 00	56 12 80 97	www.dnbnorfinans.no
DnB NOR Kort	0021 OSLO	03000	21 01 53 01	www.dnbnor.no
Diners Club Norge AS	Postboks 203 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 50 00	21 01 50 50	www.diners.no
Elavon Merchant Services	Postboks 354 Skøyen, 0213 OSLO	22 43 22 00	22 43 22 01	www.elavon.no
EnterCard Norge AS	Postboks 6783 St. Olavs plass, 0130 OSLO	21 31 66 00	21 31 66 01	www.entercard.no
Europay Norge AS	Postboks 382 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 55 00	21 01 53 01	www.eurocard.no
Finaref AS	Postboks 555, 1411 KOLBOTN	66 99 77 67	66 99 77 33	www.finaref.no
Fokus Leasing	Postboks 4700, 7466 TRONDHEIM	06030	85 40 79 85	www.fokusleasing.no
Folkia AS	Regus Business Center, C.J. Hambros Plass 2c, 0164 OSLO	21 60 13 80	22 99 60 10	www.folkia.no
Forso Norge NUF	Postboks 573, 1411 KOLBOTN	66 99 70 70	66 99 71 50	www.ford.no
Fortis Lease Norge AS	Postboks 6344 Etterstad, 0604 OSLO	24 09 99 00	24 09 99 01	www.fortislease.com
Gjensidige Bank ASA	Postboks 769 Sentrum, 0106 OSLO	03100		www.gjensidige.no
AS Finansiering	Postboks 7203 Majorstua, 0307 OSLO	22 59 14 00	22 69 35 40	www.finansiering.no
GE Capital AS	Postboks 594 Skøyen, 0214 OSLO	81 55 91 90	21 00 96 01	www.gecapital.no
Handelsbanken Finans NUF	Postboks 1342 Vika, 0113 OSLO	22 94 07 00	22 33 24 12	www.handelsbanken.no
Ikano Bank SE, Norge	Postboks 295, 1372 ASKER	66 85 86 00	66 85 86 01	www.ikanobank.no
LeasePlan Norge AS	Postboks 6019 Etterstad, 0601 OSLO	23 06 98 00	23 06 98 01	www.leaseplan.no
Møre Finans AS	Postboks 121, 6001 ÅLESUND	70 11 30 00	70 11 33 22	www.sbm.no
Nordea Finans Norge AS	Postboks 1166 Sentrum, 0107 OSLO	22 48 66 00	22 48 55 10	www.nordeafinans.no
Santander Consumer Bank AS	Postboks 177, 1325 LYSAKER	21 08 30 00	21 08 33 56	www.santander.no
Scania Finans AB – Filial Norge	Postboks 250 Leirdal, 1011 OSLO	22 79 34 00	22 32 30 00	www.scania.no
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Oslofilialen (Leasing & Factoring)	Postboks 1843 Vika, 0123 OSLO	22 82 70 00	22 82 71 76	www.seb.no
SEB Kort AB, Oslofilialen NUF	Postboks 381 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 53 50	21 01 53 01	www.seb.no
SG Finans AS	Postboks 105, 1325 LYSAKER	21 63 20 00	21 63 23 12	www.sgfinans.no
Siemens Financial Services AB NUF	Postboks 1 Alnabru, 0613 OSLO	22 63 49 00	22 63 47 10	www.siemens.no
Sparebank 1 Factoring AS	Postboks 1347 Sentrum, 6001 ÅLESUND	70 11 36 00	70 11 36 80	www.sb1factoring.no
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	Postboks 6801, 9298 TROMSØ	02244	77 62 23 71	www.snnfinans.no
Sparebank 1 Finans Østlandet AS	Postboks 223, 2302 HAMAR	62 51 21 00	62 52 77 80	www.sb1fo.no
SpareBank 1 SMN Finans AS	7467 TRONDHEIM	73 58 63 30	73 58 54 76	www.smnfinans.no
SpareBank 1 SR-Finans AS	Postboks 114, 4065 STAVANGER	04002	51 95 65 54	www.sr-finans.no
Sparebanken Sogn og Fjordane	Postboks 113, 6801 FØRDE	57 82 97 00	57 82 97 05	www.ssf.no
Svea Finans NUF	Postboks 6601 Etterstad, 0607 OSLO/ Brøsetveien 168, 7048 TRONDHEIM	21 54 24 00	21 54 24 01	www.sveafinans.no
Teller AS	Postboks 333 Skøyen, 0213 OSLO	815 00 400	815 00 401	www.teller.no
Terra Finans AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	22 87 80 70	www.terra.no
Terra Kortbank AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	22 87 80 70	www.terra.no
Toyota Kreditbank GmbH NUF	Postboks 704, 3003 DRAMMEN	32 20 84 00	32 20 84 50	www.toyotafinans.no
Volkswagen Møller Bilfinans AS	Postboks 46 Kjelsås, 0411 OSLO	24 03 33 01	24 03 34 66	www.bilfinans.no

Foreningens organisering

Styret

Formann:	Erik Kongelf	Santander Consumer Bank AS
Viseformann:	Morten Guldhaug	DnB NOR Finans AS
	Bjørn Tore Westby	DnB NOR Kort
	Sjur Loen	Nordea Finans Norge AS
	Carsten Thorne	SG Finans AS
	Hermod Bakkejord	Sparebank 1 Finans Nord-Norge

Varamedlemmer

Andreas Flognfeldt	Terra Finans AS
Trine Fridén Huseby	Handelsbanken Finans
Jan Olav Ødegård	Sparebank1 Factoring AS

Valgkomiteen

Olaf Nielsen	DnB NOR Finans AS
Jan Juliussen	SG Finans AS
Olav Sandmoen	Nordea Finans Norge AS

Varamedlem

Terje Skagseth	Sparebank1 SMN Finans AS
----------------	--------------------------

Administrasjonen

Anne-Lise Løfsgaard	Adm. dir.
Jan Fr. Haraldsen	Direktør
Torill Alsaker	Konsulent

Finansieringsselskapenes Forening